

A magyar tannyelvű elemi iskolák részére tankönyvül engedélyezve a közoktatásügyi államtitkárság 18.706/921 sz. rendeletével.

RTK 109

ÚJ ÁBÉCE.

A jelképes, írvaolvasó és fonomimikai
módszereket egyesítő ábécé és olvasókönyv.
Az elemi népiskolák első osztálya számára.

Szerkesztették:

Fejes Áron	és	Felméri Sándor
tanítóképző-intézeti		gyakorló-iskolai tanító,
igazgató-tanár.		tan. kép. int. s. tanár.

Illusztrálta:

Dócziné Berde Amál
festőművész, okleveles tanítónő.

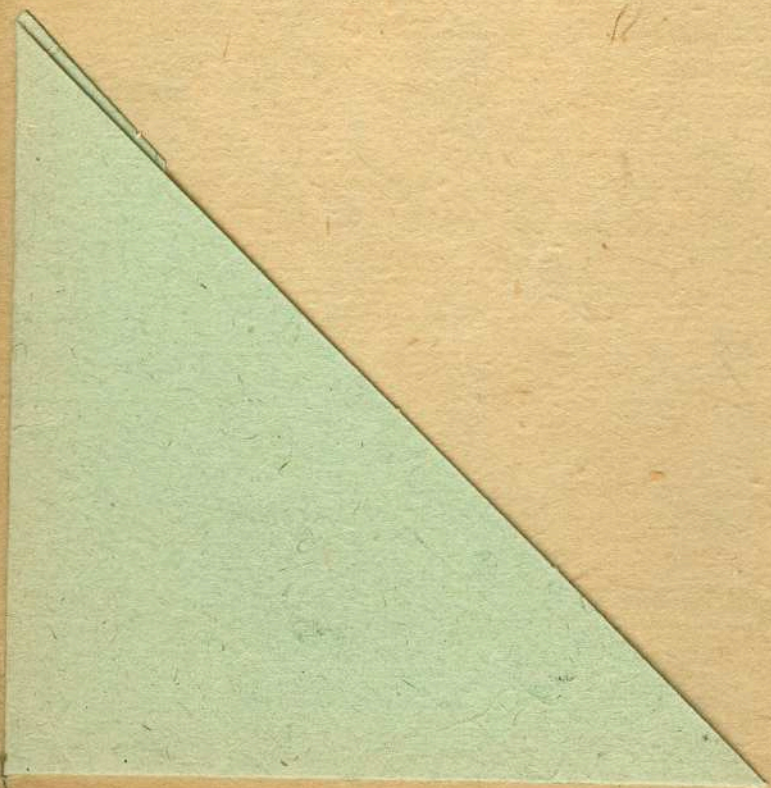
Kiadja:

a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Részv.-társ.
Cluj—Kolozsvár
1921.

Ára 12 Leu.

E 1975

1989 JUN 2 101

372.4-K

18

ÚJ ÁBÉCE.

A jelképes, irvaolvasó és fonomimikai
módszereket egyesítő ábéce és olvasókönyv.
Az elemi népiskolák első osztálya számára.

Szerkesztették :

Fejes Áron és Felméri Sándor
[tanítóképző-intézeti igazgató-tanár. gyakorló-iskolai tanító,
tan. kép. int. s. tanár.

Illusztrálta :

Dócziné Berde Amál
festőművész, okleveles tanítónő.

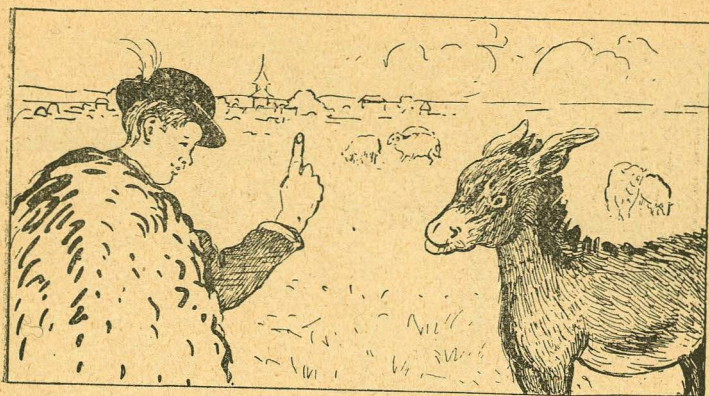
Kiadja :
a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Részv.-társ.
Cluj—Kolozsvár
1921.

19780

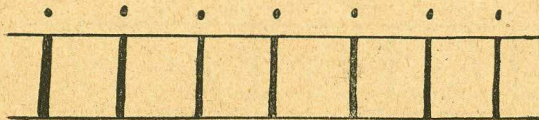

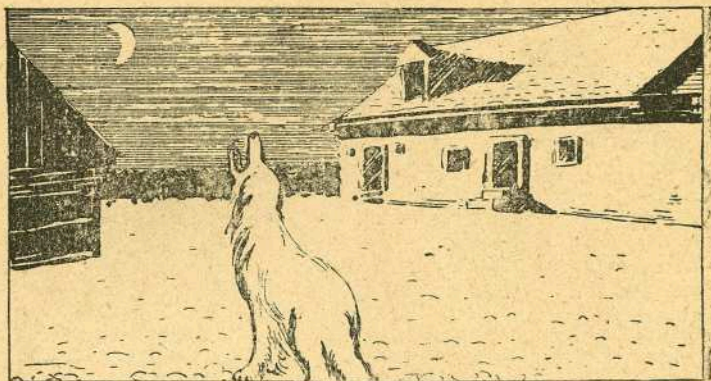
~~RTK 169~~

i

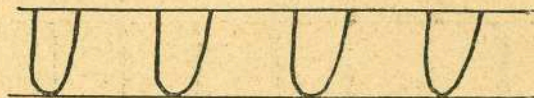

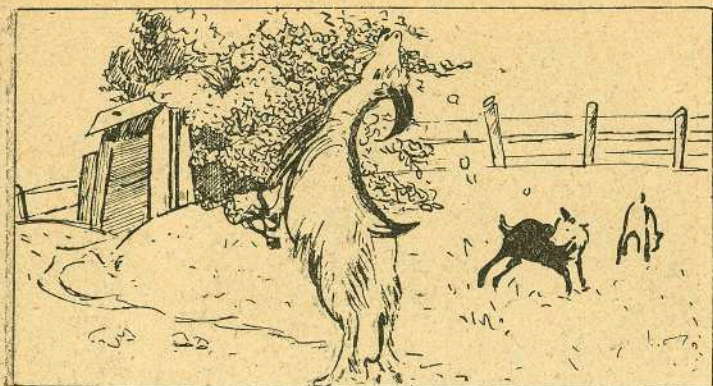

u

u, ú, i, u, í, ú.

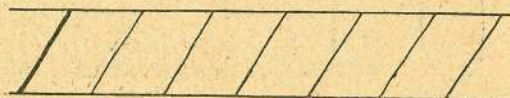

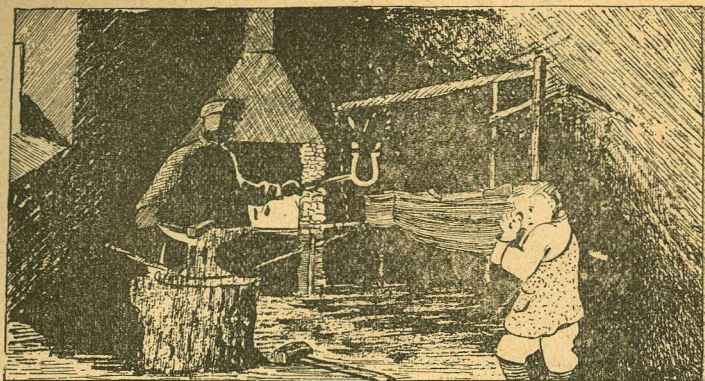

e

e, i, u, í, ú, e.

ú

ü

ü, ů, e, i, ú, ü.

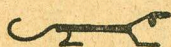
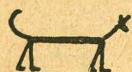
Ů ü ü ü ü ü

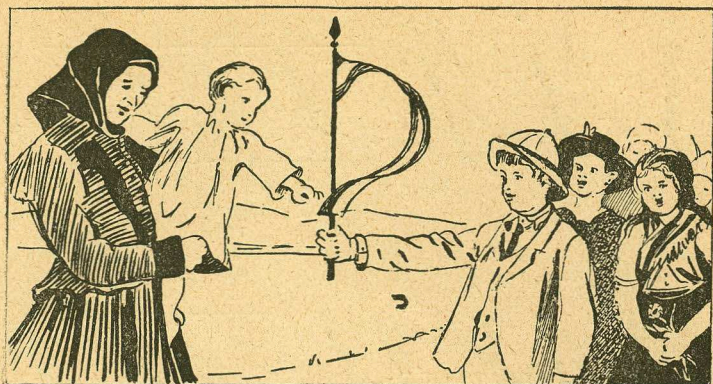
ï, *ï*, *ï*, *ï*, *ï*.

ü, *ü*, *ü*, *ü*.

ü, *ü*, *ü*, *ü*.

ï, *ï*, *ï*, *ï*.

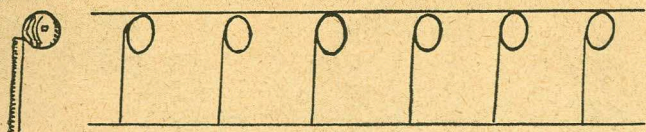

é

é, i, í, u, ú, e,
 ü, ũ, é, i, e, é.

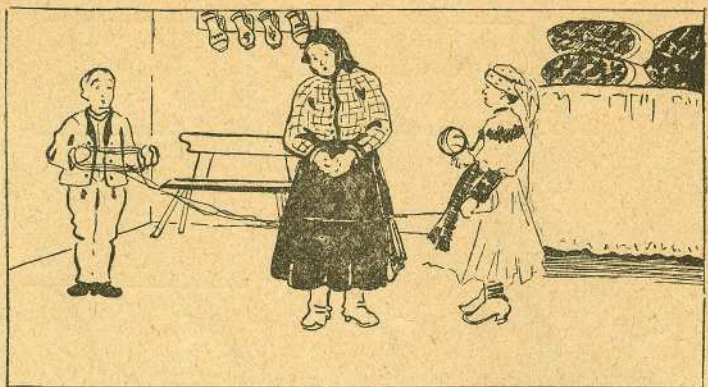

e, e, e, e, e,

é, é, é, é, é.

i, i, i, i, i.

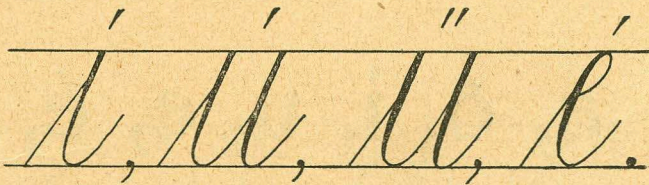
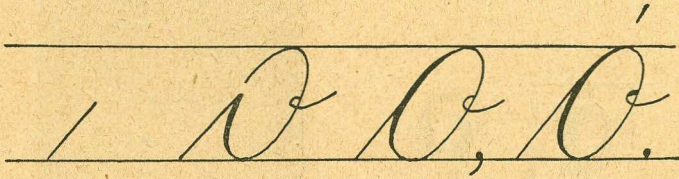
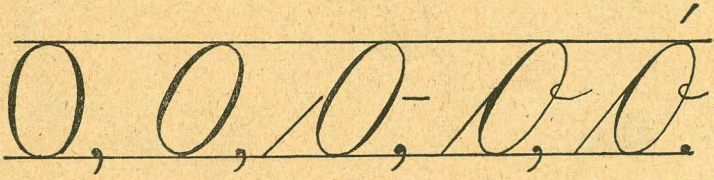
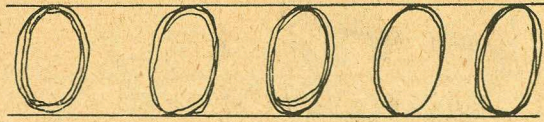
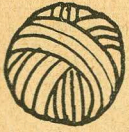

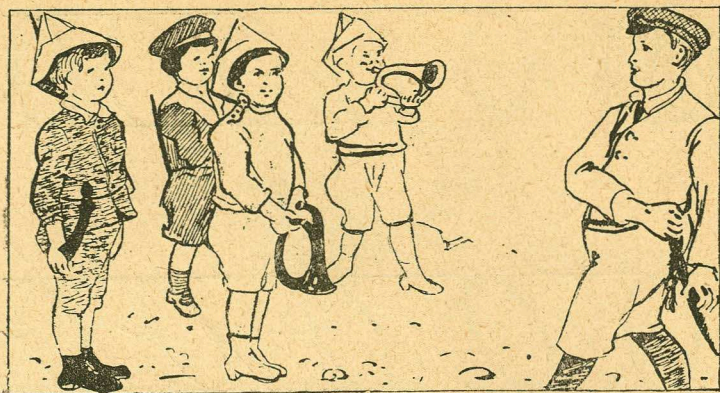

O

o, ó, i, u, u, í,
é, ó, e, ũ, o, u.

a a

a, ó, i, u, e, é,
 ũ, í, a, é, o, a.

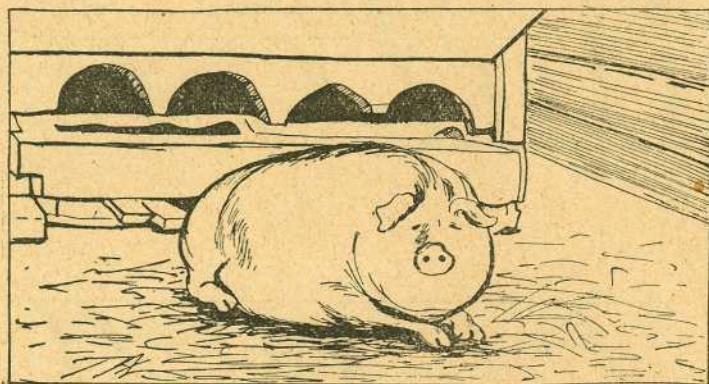
a, a, a, a.

o, a, a.

l, u, u, l,

l, o, a, a.

ö

ö, ő, i, ú, e, ű,

é, ő, a, í, ő, a.

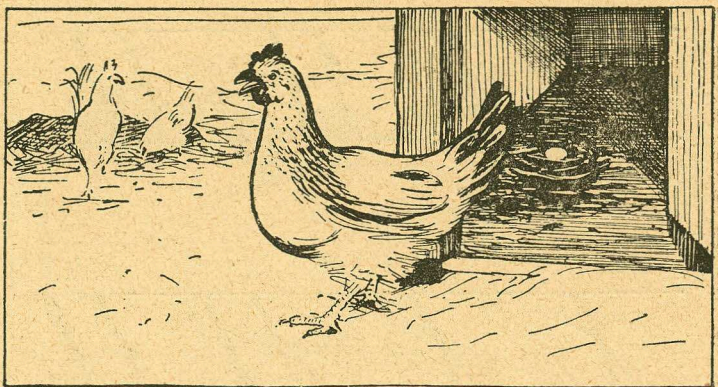
ı, ı', ıı, ıı',

ı, ı', ıı, ıı'

ö, ö', ö, ö'

ö, ö', ö, ö'

á

· á, í, á, e, é, o,
ó, u, ú, a, u, á.

á, á, á, á.

ó, á, á.

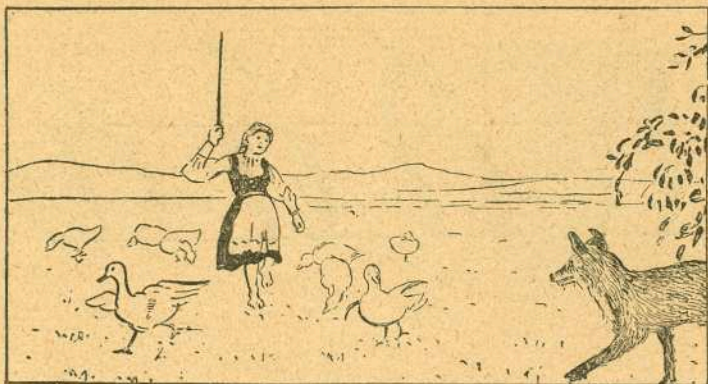
á, á, íá,

íá, á, á.

RTK 169

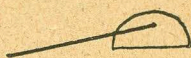
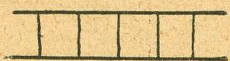
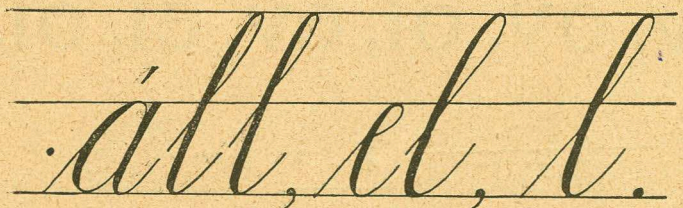
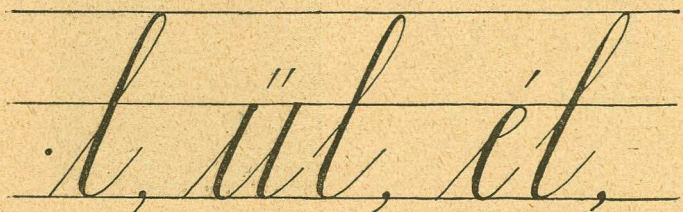
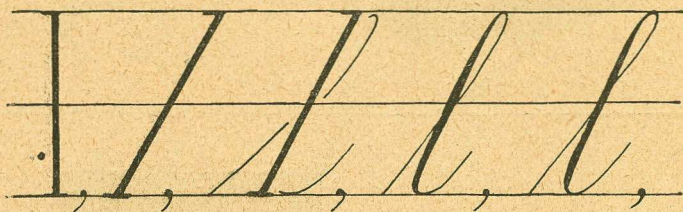
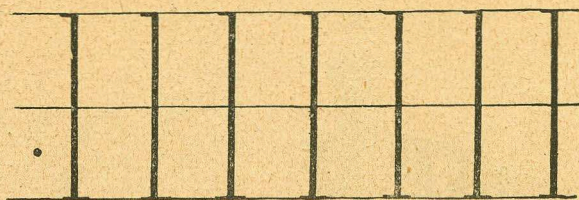

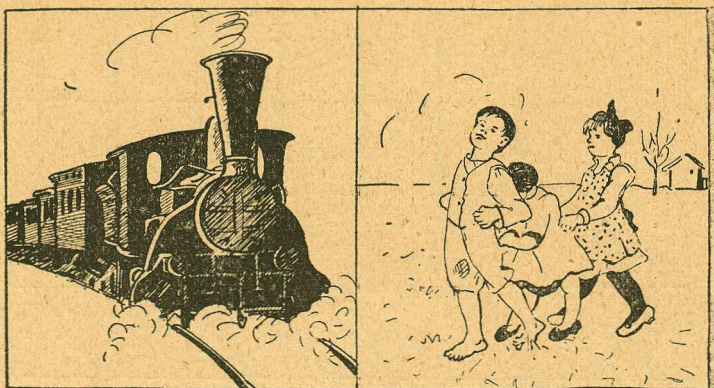
l

l, él, ól, űl, ől, él.

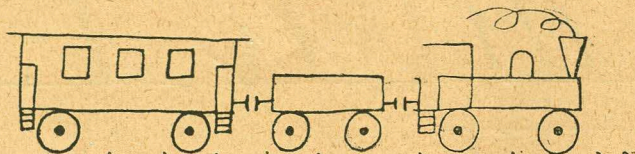

v

v, öv, öl, év, él, ól.

V, V, V, V, V.

íV, éV, V,

öV, öL, V,

V, óV, óL.

—

—

n

n, év, él, én, ón, in.

ön él. ön űl.

n, *n, n, n.*

én, in, n,

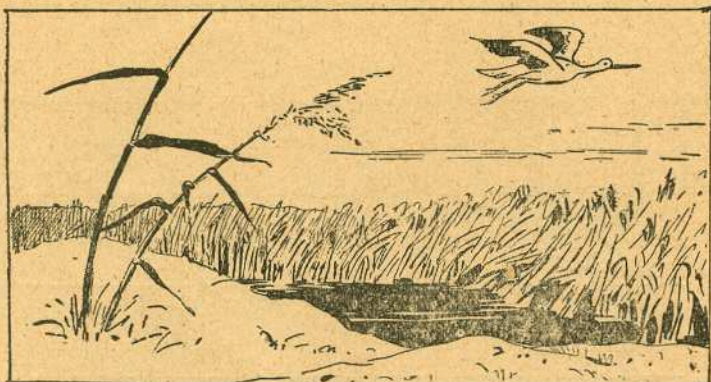
ón, ön.

ön él.

n

n

n

z

íz, őz, űz, ez, az.

ez az őz él.

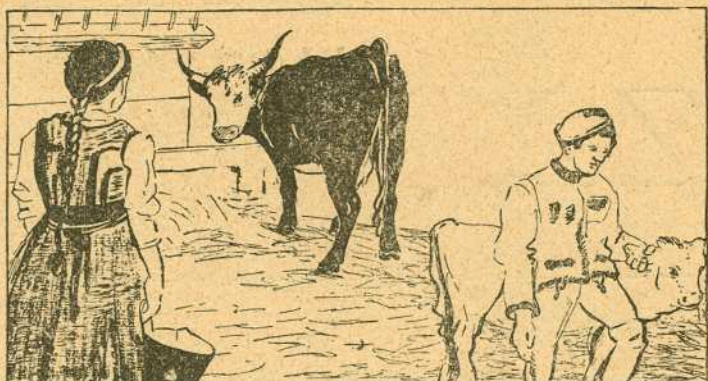
Z, Z, Z, z, z.

· I^ˆz, O^ˆz, z,

· z, l^ˆz, a^ˆz.

· a^ˆz o^ˆz é^ˆl.

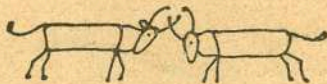

m

ám im, az ám!

mú, me, ma, mi, mű.

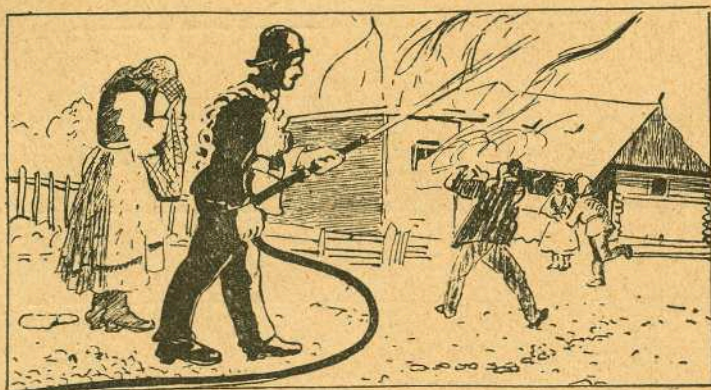
m, m, m.

· i m, á m

· m ú, m e,

· m a, m ü."

· + × = ∴

s

ás, és, is, ős, üss!

mú, nó, ló, só, lő, vő.

ni ez ón! ni az ás!

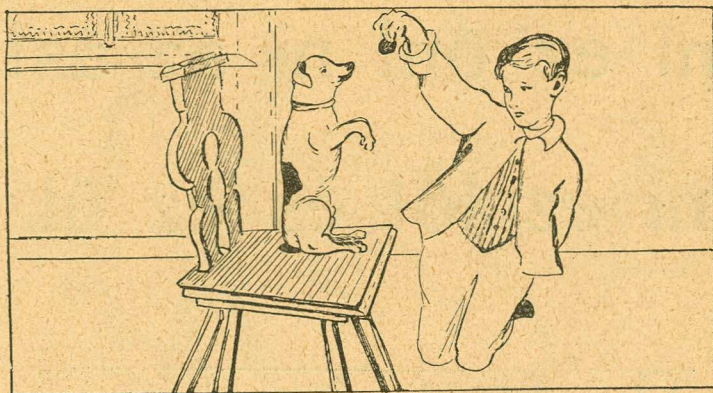
ni ez lő! és ez ül.

S, S, S, S, S.

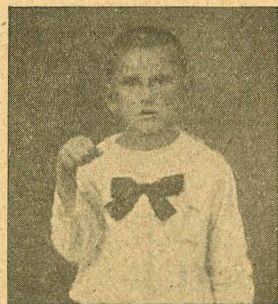
Ás, és, is,

Ó, Ő, S.

r

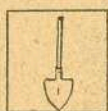

ír, úr, őr, ez úr.
 az őr. ez őz. ez nő.
 ez az úr lö, ez a nő ül.

ma ma! mi ez?

ez ó-ra.

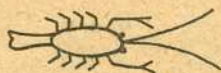

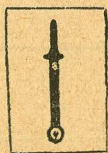
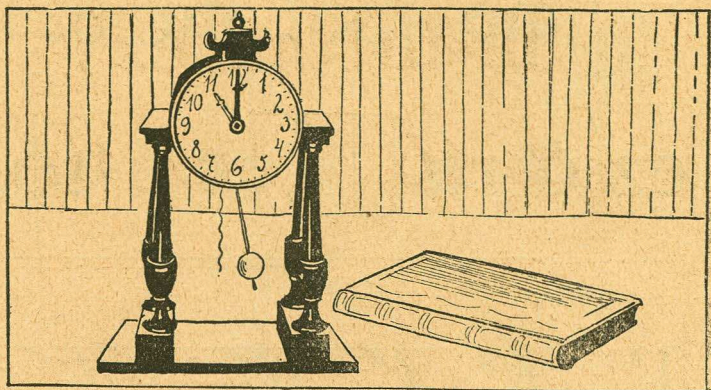
ez á-só.

r r r r r

í r, ú r, á r,

ö r, o r r.

t

út, üt, öv, íz, él,
sò, tò, mü, tû, ni, te,
ta-ta, ma-ma.

ta-ta! mi ez?

ez tó.

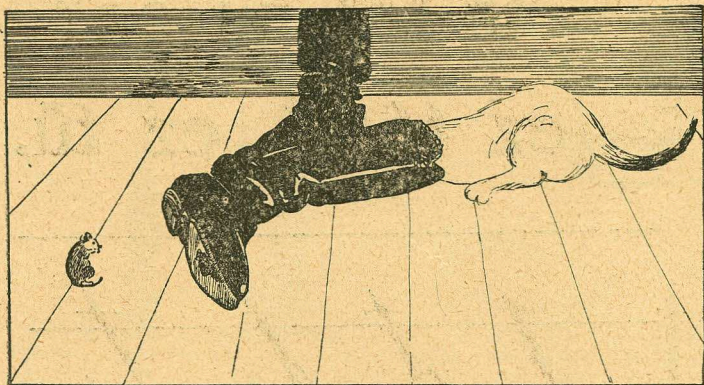
ez tű.

t, t, t, t, t,

üt, tű, tó,

te, itt, ott.

C

ci-ca, co-có, co-ca,
 mi-ci, mu-ci, ci-ni, ci-ni,
 a ci-ca ũl, tó-ni né-zi.

mi-mi ri. ma-ma ũl.

tó-ni ás. né-ni né-zi.

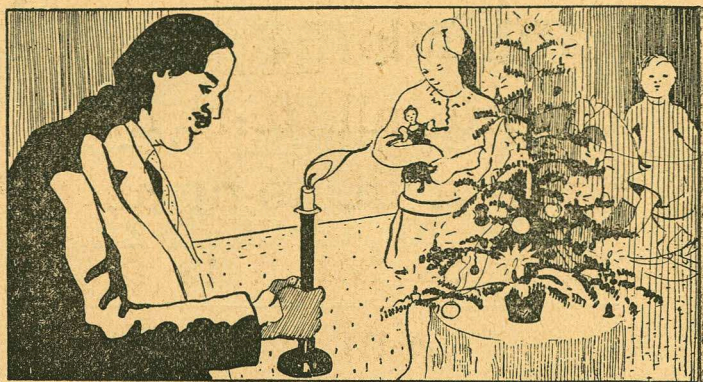
ta-ta lő. la-ci, li-zi.

C, C, C, C, C,

cica, la-

ci, mici.

f

fű, fa, fő, tű, ár, ma.

fa-lu, fe-le, fű-le, fő-le,

fé-sű, fű-vó, fő-vő, fá-zó.

fa-ló.

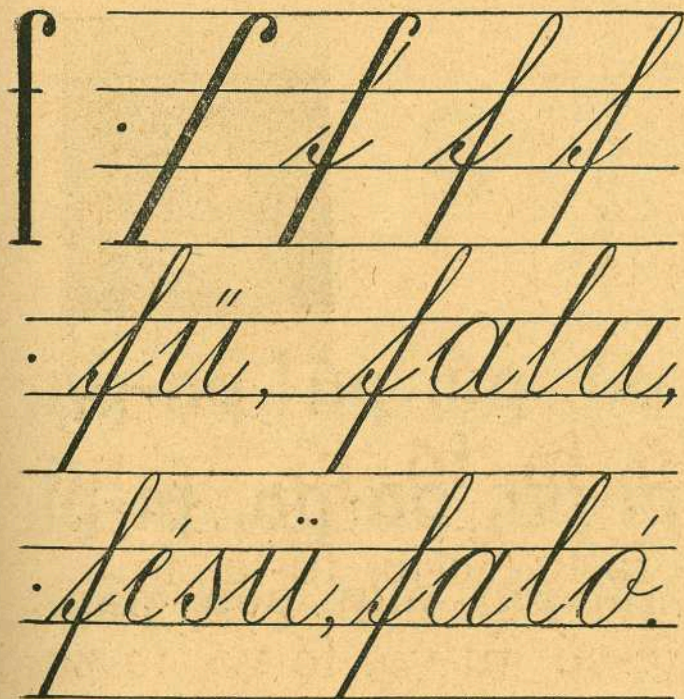
fú-ró.

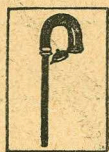
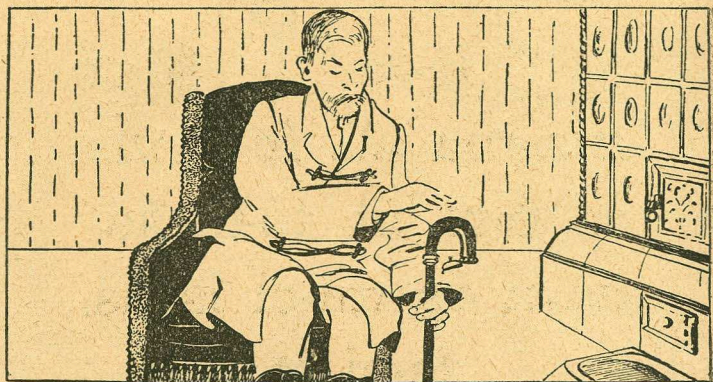
ma-ma áll. fe-ri ül.

az ó-ra üt. tó-ni ás.

ma-ri és mi-ci is ás.

fá-ni ír.

p

pú, pú, pá! pa-pa,
 pi-pa, pá-pa, pi-pi.
 pip-pip, púp, pép, pap.

sas, sás, vív, lel, zúz.

ma-ma tút lel itt.

a pá-pa fő-pap.

ez sas.

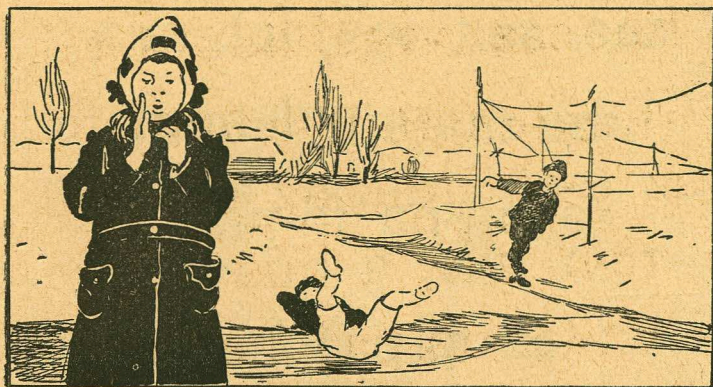

ez sás.

p, p, p, p,

pú, pipa,

púp, pap.

h

ha-ha-ha! he-he-he!

hó-ha-hó! hō-he-hō! hí te!

hipp-hopp! piff-puff!

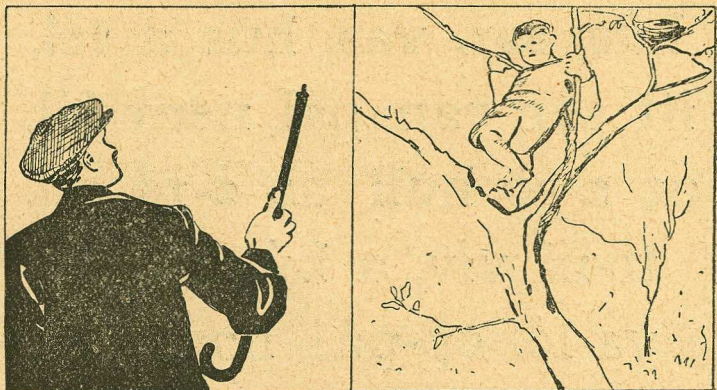
hús, sár, vas, hús a tél.
 itt sár van. pál nem fél.
 az e-ső hull az ó-ra áll.
 tó-ni vív, a hús en-ni
 va-ló. op-pá! hop-pá!

h, h, h, h,

hó hull.

hal, hús.

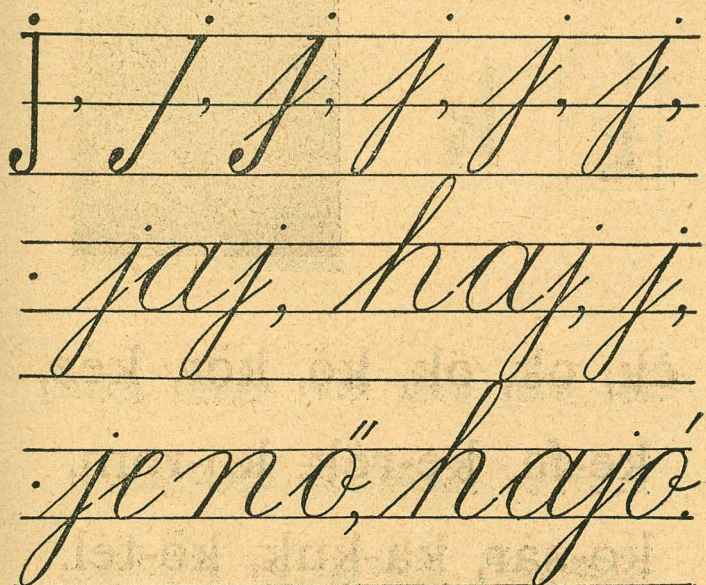
J j

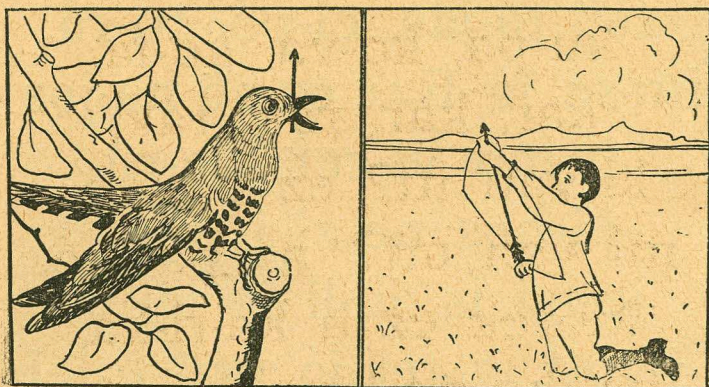

jaj-jaj-jaj! haj-haj!

ja-ni, je-nő, ju-li-a,
má-jus, jú-ni-us, jú-li-us.

tej, to-jás, ci-pó, tú-ró.
 im-re jó fi-ú. er-nő ha-jós!
 ir-ma vi-zet me-rít.
 já-nos né-zi ir-mát.
 je-nő is, ju-li is te-jet
 i-vott. a tej jó í-zű é-tel

k

ék, ok, ök, kö, kör, kéz,
 ke-fe, ke-rék, ko-rom,
 ko-sár, ka-kuk, kö-tél.

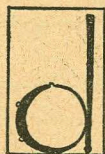
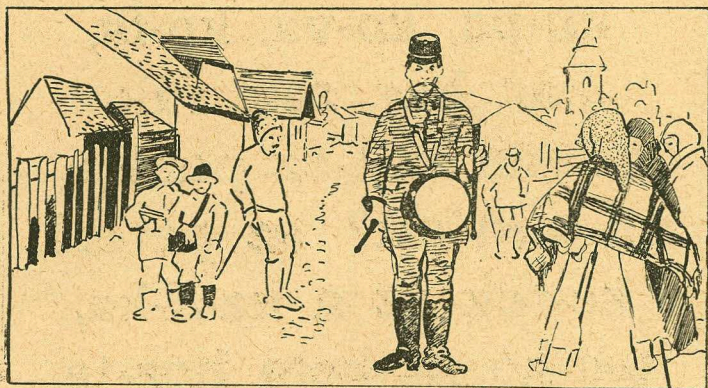
ku-pa, ko-va, ko-fa,
kar, kár, rak, rák,
ki van itt? ez pat-kó.
mi van ott? az pat-kó.
ke-rek ez a ka-ri-ka,
pal-kó ne-kem hoz-ta

k, k, k, k,

kar, rák,

kató köt.

d

ad, i-dő, e-de, di-ó
 da-da, dal, dél, vad,
 nád, rúd, híd, kád, köd.

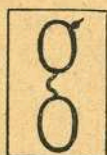
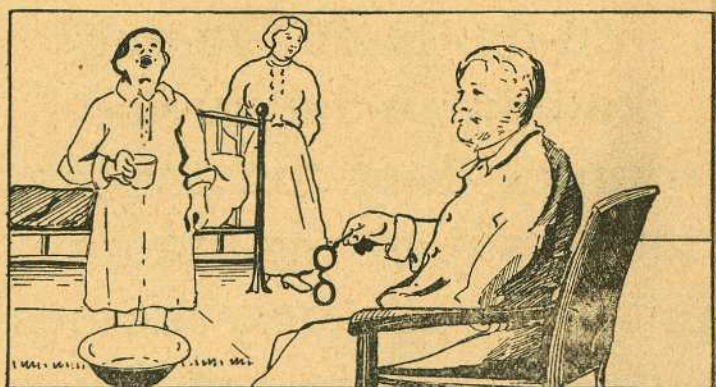
du-da, fe-dő, ve-der,
 ká-dár, lá-da, dú-vad.
 dun-di di-ót tör, tor-tát
 ak-ar süt-ni ma-má-nak.
 pal-kó vi-zet hoz, dé-nes
 tü-zet rak. jó két fi-ú.

d, d, d, d,

ad, vad,

add ide!

g

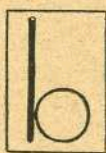
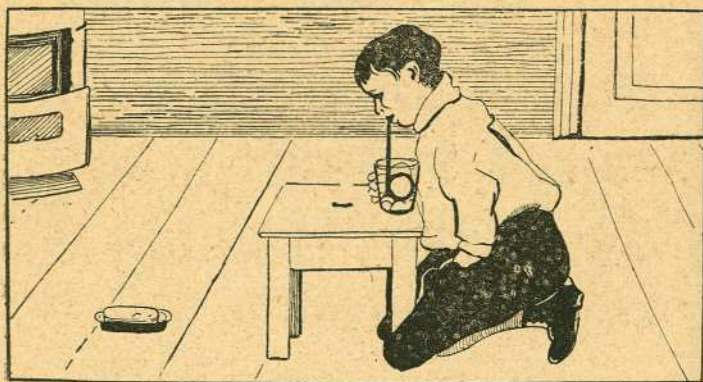
ág, ég, gát, gőz, gaz,
gáz, jég, gém, dug, rug,
fü-ge, ür-ge, gé-ge, vé-ge,

é-gő láng, víg ri-gó, in-
 gó nád, rin-gó ma-dár.
 kong a ha-rang, zeng a
 dal, is-tent i-mád-ja a
 föl-dön min-den. is-ten
 áldj meg min-ket!

g, g, g, g,

g, g, ág,

gond, gát.

b

eb, bǒ, bú, be, bí-ró,

bor, bab, báb, hab, rab,

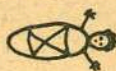
be-tü, bú-za, li-ba.

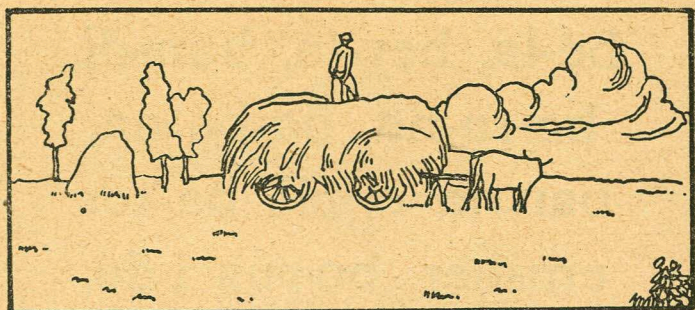
bé-la, ber-ta, ban-di,
 bo-ro-na, ba-bo-na,
 bar-na éj-fél, bá-tor
 em-ber, bo-rús i-dő.
 bé-la de-rék, jó fi-ú.
 a ga-lamb ked-ves ma-dár.

b, b, b, b,

láb, eb, hab,

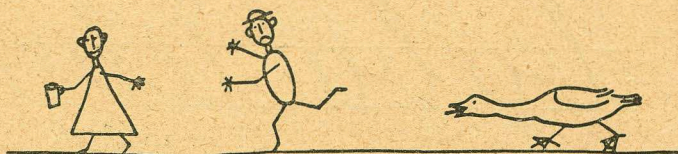
baba, liba.

SZ. ŐSZ, ész, SZÓ, SZŐ,
 szú, szesz, szösz, őszi,
 szem, száj, liszt, szí-ta,
 ju-hász, szö-lő, posz-tó, sza-bó.
 a száj e-szik, i-szik és be-szél.

Száll a madár ágról-ágra,
 Száll az ének szájról-szájra.

sz

ész, ősz, szén,

szesz, liszt,

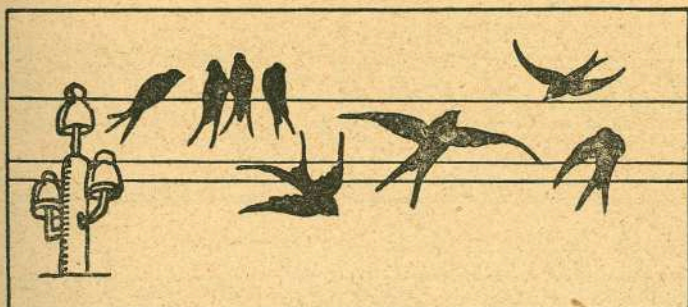
szép tavasz.

sz-sz. ősz-szel é-rik a
sző-lő. ta-vasz-szal vi-rá-
goz-nak a szil-va-fák.

ssz, messze-messze,
össze-vissza, vessző, vessző
suhogó, hosszú út, messzi táj.

az ő-szin-te fí-ú.

szép mé-leg ta-vasz volt. ban-di és pal-kó ki-men-tek az er-dő-be. ban-di sza-mó-cát sze-de-ge-tett. pal-kó ma-dár-fész-ke-t ke-re-sett. ma-gas fá-nak á-ga-i közt szar-ka-fész-ke-t ta-lált. ad-dig biz-tat-ta ban-dit, mig ő is föl-be-sza-kí-tot-ta a sza-mó-ca sze-dést. fel-mász-tak a fá-ra, ki-fosz-tot-ták a szar-ka-fész-ke-t. má-szás köz-ben el-sza-kadt az új ru-há-juk. meg-i-jed-tek. pal-kó ha-zug-ság-ra biz-tat-ta ban-dit. ezt mond-jad ott-hon: meg-tá-ma-dott a far-kas, el-szag-gat-ta szép ru-hán-ka-t. ban-di még so-ha sem ha-zu-dott. most sem hall-ga-tott a rossz pal-kó-ra. ő-szin-tén be-val-lot-ta az i-ga-zat. ő most is saj-nál-ta a szar-kát. szü-le-i az ősz-in-te-ség-ért nem bán-tot-ták ban-dit. pal-kó pe-dig a ha-zug-ság-ért és a ma-dár-fé-szek ki-fosz-tá-sá-ért su-ho-gó vesz-sző-vel ka-pott mé-l-tó bün-te-tést. szép is, hasz-nos is az ő-szin-te-ség.

cs. ács, öcs, cső,
 csap, löcs, csont, csa-csi,
 ko-csi, ko-csis, ka-lács, fecs-ke,
 csir-ke mond-ja csip-csip-csip,
 aki fürgébb, többet csip.

kicsi fü-le-mi-le dalol
 az er-dő-ben, ki tud-ja hol?
 nem hall-ja más, csak én hal-lom,
 szí-ve-m el-me-reng a da-lon.

cs. ács, mécs,

lőcs, cső, csősz,

csengő, csikó.

száll-do-gál a fecs-ke,
de visz-sza-tér es-te fész-ké-re.

ccs. reccsen, loccsan,
kiálts! szánts! hajts!
fűts! taníts! hajíts!

csiga-biga öltsd ki szarvad,
majd kalácsot adok.

a két kecs-ke.

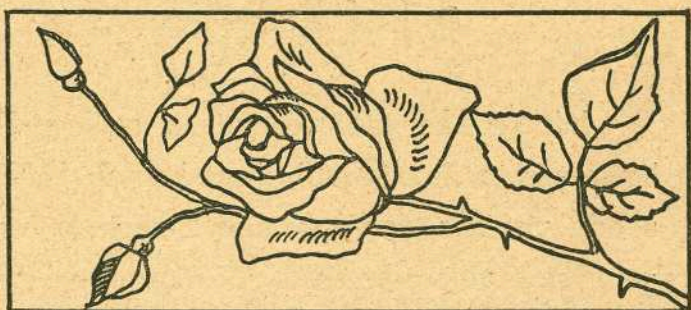
két kecs-ke ta-lál-ko-zott a szűk pal-ló
 kö-ze-pén. a fi-a-ta-labb kecs-ké-nek kel-lett
 vol-na visz-sza-tér-ni, de nem a-kart. az ö-re-
 gebb sem volt o-ko-sabb, ő sem en-ge-dett.
 so-ká-ig ve-sze-ked-tek. a fi-a-ta-labb tér-jen
 ki az ö-reg e-lől, mon-dá az ör-eg. de én
 ha-ma-rabb jöt-tem a pal-ló-ra, mon-dá a
 fi-a-tal. mind-ket-tő ma-kacs-ko-dott. vég-re
 ősz-sze-csap-tak szar-va-ik-kal. a szűk pal-
 lócs-kán nem so-ká-ig tar-tott az ök-le-lőd-zés.
 meg-csú-szott a lá-buk. ma-kacs-ko-dá-suk-
 nak szo-mo-rú lett a vé-ge. be-le-es-tek a
 zu-ho-gó pa-tak-ba.

csó-ri csu-ka, nin-csen má-ja.

pa-lo-ta-i pál-ca, nin-csen pár-ja.

csi-pi csó-ka, vak var-jucs-ka,

jó volt-e a kis fi-ucs-ka?

zs. rízs, rozs, ró-zsa,
rozs-da, da-rázs, zsi-nór,
mu-zsi-ka, zseb-ken-dő, zsir.

ke-rek ez a zsem-le,
 nem fér a zse-bem-be.

a pün-kös-ti ró-zsa
 ki-haj-loff az út-ra,
 én é-de-sem, én ked-ve-sem
 sza-kíts, sza-kíts ró-la!

zs, rozs, zsír,

zsák, dézsa,

rosta, rozsda

nincsen rózsza tövis nélkül.

cini-cini muzsika,

táncol a kis zsuzsika.

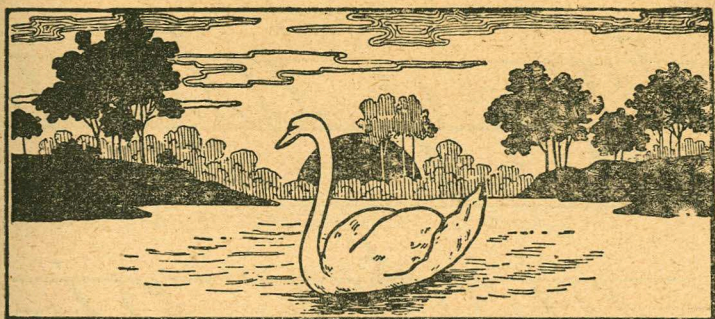
zs. rozzsal etetik a kis
malacot. rizzsel szaporít-
ják a tölteléket. gúzzsal
kötik össze a rözsét.

a vad-ró-zsa.

zsu-zsi-ka az er-dő szé-lén vad-ró-zsát ta-lált. né-ze-get-te, sza-gol-gat-ta, a leg-szebb ró-zsá-kat le-a-kar-ta tép-ni. a ró-zsa-fa meg-szó-lalt: jó zsu-zsi-kám ne bánts-d vi-rá-ga-i-mat, ha le-sza-ki-tod el-her-vad-nak, én pe-dig ko-pasz le-szek! jöjj ki ér-tem ősz-kor, ül-tess a ker-ted-be, a jő-vő ta-vasz-szal ott is vi-ri-tok. zsu-zsi-ka meg-saj-nál-ta a ró-zsa-fát, nem tép-te le vi-rá-ga-it. ősz-kor el-ment ér-te, ha-za vit-te, el-ül-tet-te. a kö-vet-ke-ző má-jus-ra te-le volt a ró-zsa-fács-ka szebb-nél szebb vi-rág-gal.

én kis kertet kerítetek,
abba rózsát ültetek.
a szomszédunk pistája
rákapott a rózsára.

ty. tyúk, konty, atya,
 bátya, bás-tya, kész-tyű,
 fátyol, kártya, sar-kan-tyú.
 az óra ketyeg, a tyúk karicsál.
 a pin-tyő-ke szépen fűtyöl.

kis kutya, nagy kutya
 nem ugat hiába.

van nekem egy kender-magos
 pety-tye-ge-tett tyúkom.

ty, y, atya,

pinty, pi-

tyóka, tyúk.

a ponty a vízben él.

bátyám hortyog, mert nem jól

fekszik. a pinty madár.

tty. hattyu, fattyú,

fütty, parittya, pergettyü.

a béka a tó partján kuruttyol.

a csengettyü cseng.

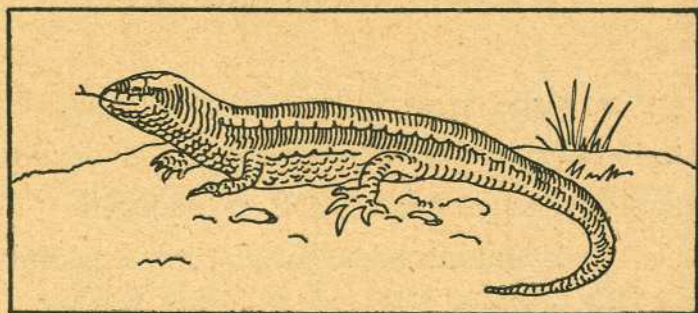
a tyúk és a galamb.

a gazda megmosta a tiszta búzát. kiteritette száradni. a tyúk ráment a búzára, koty-koty-koty! kapargatott és eddegélt.

tyúk néni mit kapargálsz? kérdi a galamb. előtted a tiszta búza, csak enned kellene.

kedves öcsém — felelt a tyúk — megszoktam a munkát. munka nélkül nem esik jól az étel.

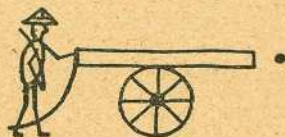
bübos tyúkom ide hallgass!
his kertemben ne kapargass!
La hívogod a virágot,
gonosz bübos, majd megbánod!
megkergetünk, meg is fogunk,
forró vízbe belédugunk,
megkoppasztatunk gonosz páro,
meg is eszünk vacsorára.

gy. ágy, egy, agy
így, úgy, nagy, gyors,
rongy, gyűrű, lágy, gyalú.

györgy jó gyermek, a gyöngy-
virág a zöld erdőben terem.

gyi te lovam karos-székem!
rég nem voltam maros-széken.
úgy repülj, mint a gondolat,
két országot egy perc alatt!

gy. egy, négy,
fagy, bogycó,
hangya, gyík.

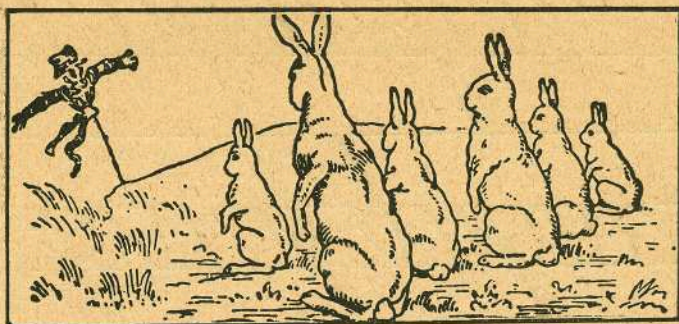
angyal, gyümölcs, magyar,
jegyző, gyógyszer.
egyszer volt egy ember.

ggy. meggy, faggyú.

gyurinak van egy almája,
gyulának négygel több; adjon
gyula gyurinak, neki sem
lesz több.

a hangya.

egy vasárnap délután gyuri az édes apjával az erdő szélén sétált. gyuri elfáradt. leültek egy fa alá. gyuri pogácsát vett elő tarisznyájából s amint ette, morzsák hullottak a földre. a fa tövében hangyák laktak, körülöttük sok hangya futkosott. gyuri sokáig nézegette a hangyákat. egyszer csak megszólal gyuri: „nézze édes apám, a hangyák hogy cipelik a morzsákat! miért cipelik? miért nem eszik meg? édes fiam — szólt az apa — ezek a kis állatok nagyon okosak. tudják, hogy télen nem találhatnak eleséget. most hordják össze a télire valót. a szorgalmas emberek is most gyűjtenek télire való eleséget. aki lusta és meleg időben nem dolgozik, télen megéhezik.

ny. iny, fény, anya,
 tanya, banya, bárány,
 szünyog, fenyő, cseresznye.
 édes anyám. fényes nap ragyog
 az égen. nyáron érik
 a cseresznye

gyere be, gyere be gyönyörű kis madár.
 csináltattam neked aranyból kalitkát,
 aranyból kalitkát, ezüsből ajtaját,
 ezüsből ajtaját, gyémántból válúját.

nem szoktam, nem szoktam kalitkában lakni,
 csak szoktam, csak szoktam zöld erdőben lakni,
 zöld erdőben lakni, zöld ágakra szállni,
 fenyő magot enni, gyöngyharmatot inni.

ny. nyár,
nyúl, fény,
nyak, nyél.

*a kő kemény. a kémény füstöl.
legszükségesebb táplálék
a kenyér. ki süti?*

nny. könny, könyv, menny,
menj! kenj! fenj! könnyű.
mennyei atyám! könnyelmű
ember. finnyás gyermek.

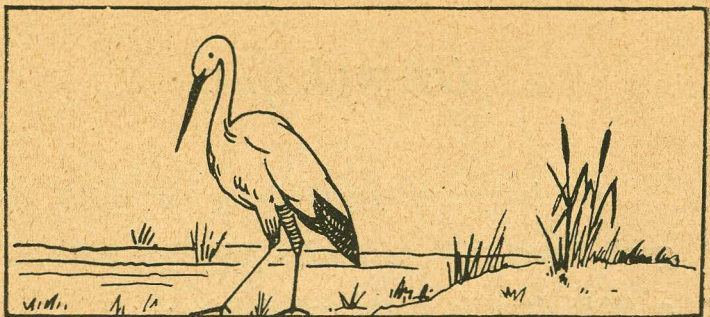
Aranykapu.

két leány: az egyik ördög, a másik angyal, összefogják kezeiket s feltartják magasra. a többi átbuvik alatta ezt dalolva:

bujj, bujj zöld ág, zöld levelestül,
nyitva van az aranykapú
bujjatok át rajta.

az utolsó előtt a kezüket lebocsátják s azt kérdezik: — mit szeretsz jobban: almát vagy körtét?

aki almát mond, angyal lesz; aki körtét mond, az ördög lesz. így megy a játék addig, amig mindenki angyallá, vagy ördöggé nem lesz. most az ördögök szaladnak, s az angyalok üldözik őket. ha egy ördögöt egy angyal megfog, az is angyal lesz. addig tart a játék, amig minden ördög angyallá nem válik.

ly, j. moly, mély,
 galy, hely, súly, lyuk,
 gólya, golyó, folyó, bagoly.
 a paszuly hüvelyes vetemény.
 az ibolya szerény kis virág.

gólya, gólya, gilice!
 mitől piros a lábad?
 török gyerek megvágta,
 magyar gyerek gyógyítja
 síppal, dobbal, nádi hegedűvel.

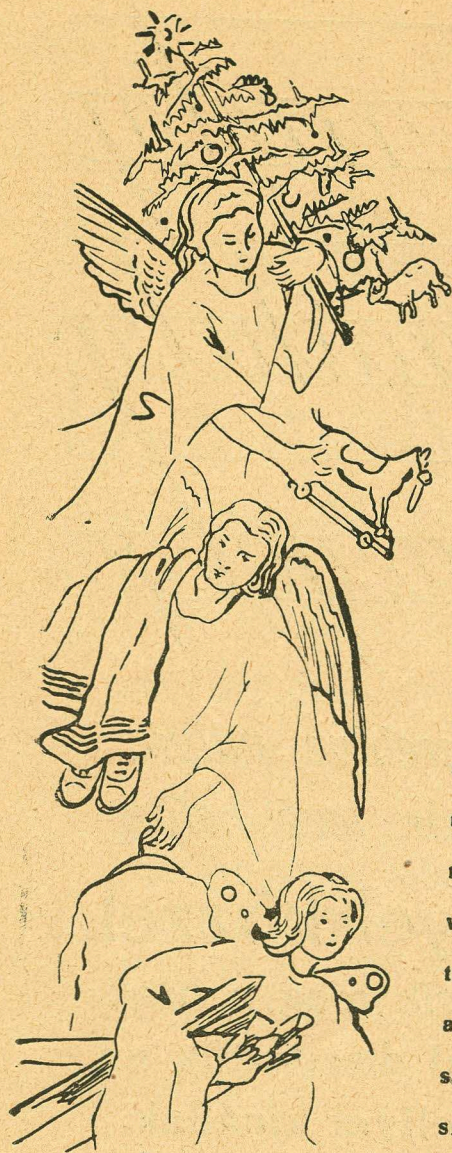

ly, j. mély,
hely, műhely,
ibolya, golya.

hólyag, gereblye, vályú.
selyem-bogár, levél-bélyeg.

lly. helyel-közzel.

súllyal mérik meg a húst.
zöld gallyal diszítettük az
iskolát. helyel kinállak.

szálljatok le angyalok!

fé-nyes ég-ből, menny-or-szág-ból!

száll-ja-tok le an-gya-lok!

zöld le-ve-les, a-rany-di-ós

ka-rá-csöny-fát hoz-za-tok.

ka-rá-csöny-fát, rá-gyo-gót,

csör-gő-bör-gő mo-gyo-rót,

e-züst csen-gős ba-ri-kát,

a-rany-sző-rű pa-ri-pát..

szálljatok! szálljatok!

szálljatok le angyalok!

fé-nyes ég-ből, menny-or-szág-ból

száll-ja-tok le an-gya-lok!

a di-der-gő sze-gé-nyek-nek

me-leg ru-hát hoz-za-tok!

nagy-ka-bá-tot, nagy-ken-dőt,

vas-tag tal-pu ci-pel-lőt,

tü-ze-lő-fát, an-gya-lok,

azt is, azt is hoz-za-tok!

száll-ja-tok! száll-ja-tok!

szálljatok le angyalok!

a, á, b, c, cs, d, e, é, f,

g, gy, h, i, j, k, l, ly,

m, n, ny, o, ó, p, r, s,

sz, t, ty, u, ú, v, z, zs.

a, á, b, c, cs, d, e, é, f, g, gy,
h, i, j, k, l, ly, m, n, ny, o, ó,
p, r, s, sz, t, ty, u, ú, v, z, zs.

a nagy újság.

gáborica diák hazafelé ballag. arca, mint a rózsa, szeme, mint a csillag. elébe vakkant bodri kutyó a kapuból.

— mi az újság gáborica diák?

— mi az újság? nagy az újság: találod ki, bodri kutyó!

— fejem töröm, kitalálom. aranypénzt találtál a lyukas hidon.

— az semmi újság! nagyobb az újság!

nagyapóval találkoztál: pirosalmát, cukrot kaptál!

— az sem újság! nagyobb az újság!

— estére haza hozzák az új ruhádat!

— annál is nagyobb az újság!

— öt palacsinta! négy a tied, egy az enyém!

— még annál is nagyobb az újság!

— no, ha még annál is nagyobb az újság, akkor én szájam csukom, fülem nyitom, magad találod ki gáborica diák!

— nohát, ide hallgass, bodri kutyó lelkem! a gyöngyömbetücskék szálig a fejemben! holnap felpattanok táltos paripámra: vágatok vágatok nagybetű-országba.

V. V. (vé)

Vencel, Vilmos, Vince,
Veronika, Viktor.

Vad fának vad a gyümölcse.

Végén csattan az ostor.

Vén fának nagy az árnyéka.

*Világít a fűben a szentjános-bogár,
Vigyázz a lábadra mert eltaposni kár.
Virág illatozzon, csillaghadd ragyogjon,
Világító jános-bogár csak hadd világítson.*

Vándor madár a gólya.

Vajjon miért? Van-é ilyen más is?

V. v. V. Vin-

ce ir. Vilma

ebédet főz.

Vagyok olyan legény, mint te.

Vagyok olyan rendet, mint te.

Volt egyszer egy ember.

Volt szakáll a kender.

Varjú, varjú nekem varjú

Varjúk nekem csizmát!

z, Z, zs, Zs.

(zé, zsé)

Zoltán, Zsigmond,
Zsuzsánna, Zsófia.

Zablisztból is sütnék kenyeret.
Zsák a foltját megtalálja.

Zsiga! lábad alatt a csiga,
— el ne taposd, vigyázz rája,
ő is isten állatkája.

Zsiga! mit csinál a csiga?
— nyújtogatja szarvacskáját,
hátán viszi házacskáját.

Z. *u u*
z, n, zs, ns.

u
hsigmond és

u
holtán fiúk.

Láporosó hamar múlik.

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét,
 mind elviszik a legények elejét,
 maradt itthon kettő-három nyomorúlt,
 rátok lányok még az ég is beborúlt.

u, U, ü, Ü, ű, Ű.

Ubul, Ulrik, Ügek.

*Ugy elmegyek, hirt sem hallasz
felőlem, párja vesztett gerlice
lesz belőlem.*

Volt egyszer egy ember,
Zsiga volt a neve,
Volt neki egy búzaföldje,
Ürgék laktak benne.
Ürge fiak vig legények
Úri módon éltek.
Zsiga bácsi búzájából
Vigan eddegéltek.
Zsiga bácsi megsokallta
Ürgék mulatságát,
Vizet hordott s kiöntötte
Vidám ürgék házát.

Ürge fiak bőrig áztak, szanaszét csapáztak,
Zsiga bácsi búzájából már nem lakomáztak.

U. *u, U, ü, Ü*

*Ugyél, mint
hal a vízben.*

*Útas embernek nem teher a
kenyér. Újjából tudományt
egy ember sem szopott.
Üres zsebbel ne menj vásárba.*

*Uccu bizony megérett a meggy,
Uccu bizony rajta maradt egy.*

Vajjon melyik a hibás?

Zöld mezőben, egy szép kert mellett legeltette Zsiga az ökröket. Utánuk járt szép csendesen. Vizsgálgatta szépen hátrahajló szarvaikat. Ugyancsak tetszett neki, mikor bojtos farkaikkal suhogtattak s kergették vele magukról a legyeket. Zsiga örömmel nézte evésöket is, a gyönyörű pázsit csak úgy ropogott lapos szájukban.

Véletlenül felpillantott a kert fáira s szeme, szája tátva maradt a mosolygó cseresznye láttára. Zsiga ott hagyta a marhákat, — gondolta, — legelnek azok magukban is. Uccú! Fel a fára! Vígán eddegélte a cseresznyét.

Úgy látszik észrevették ezt az ökrök, szép csendesen belopózkodtak a kertbe s legázolták a veteményeket.

Végre észrevette Zsiga, hogy a marhák a kertben garázdálkodnak. Uccú! lenn terem a fáról s egy karóval kezdi páholni az ökröket.

Zsigának az apja a bokorból nézte, nem állhatta tovább, rákiáltott a fiára. Ugyan, fiam, mondd meg nekem, melyik a hibás, a marha-e, vagy te?

Zsiga elismerte, hogy ő a hibás, megígérte, hogy máskor jobban vigyáz és többé nem bántja az állatokat.

C, C, cs, Cs.

(cé, csé.)

Cecilia, Csaba, Csongor,
Celesztin, Cirjék.

Cigány is a maga lovát dicséri.
Cseppenként a hordó is meg-
telik. Cincog az egér,
ha a macska nincs otthon.

*Cini-cini hegedűlnek,
Ugrándoznak a legények.
Vígan szól a hegedű,
Úgy járják most egyedül.*

*Csinosítom magamat,
Várom a galambomat.*

C. c, C, cs, Cs.

Csúf szokás

az árulkodás.

Csóri csuka, nincsen mája.

Cserebogár, sárga cserebogár.

Csiga-biga gyere ki,

Várlak téged ide ki.

Csicseri borsó, vadlencse,
fekete szemű menyecske.

o, O, ó, Ó, ö, Ö, ő, Ő.

Orbán, Ödön, Örzse,
Ottó, Özséb, Olga.

*Öreg ember előtt kelj fel és
az ő orcáját megbecsüljed.*

Öregség tisztesség. Okosabb enged.

Oda benn az erdő mélyén

Úl a madár puha fészken.

Olykor-olykor meg-megszólal

Csalogató édes szóval.

Vissza-vissza felel rája

Visszatérő kicsi párja.

O. o, O, ö, Ö,

Öcsőhúsnak

hig a leve.

*Okos ember nem ütközik
kétszer a kőbe.*

Őszi harmat, hideg eső,
Ősszel érik meg a szőlő.
Ősszel hull a fa levele,
Vándor-madár zokog vele.

e, E, é, É.

Elek, Éva, Etelka,
Endre, Ernő, Erzsébet.

Egyszer esik esztendőben kará-
csony. Egy fa nem erdő.
Éhes szúnyog erősen csíp.

*Ez elmegy nyulászni,
Ez meglővi, hazaviszi,
Ez megsüti, főzi,
Ez mind megeszi,
Ennek semmi sem maradt,
azért olyan kicsi.*

*Eresa alatt fészakel a fecske.
Etel, ital, álm, szükséges e három.*

E e, É, É.

Éhes ember

nem válogat.

Egy fecske nem csinál tavaszt.

Ebül gyült vagyonnak
ebül kell elveszni.

Ép testben ép lélek lakik.

Ezt a kerek erdőt járom én,
Ezt a barna kis lányt várom én.
Ez a barna kis lány ibolya,
Én vagyok a vigasztalója.

Egyszer volt, mese volt.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy ember. Üveghegyeken is túl, hetedhét országban is túl volt. Ott volt, ahol a kis kurtafarkú malac túr.

Ennek az embernek volt három fia: a legidősebbet hívták Virgácsnak, a középsőt Csupornak, a legkisebbet Elégvoltnak.

Egyszer az ember azt mondja Virgácsnak:

— Eredj fiam, országot, világot látni, hátha tanulsz valamit.

Elment Virgács, oda volt egy álló eszten-deig. Országot, világot látott, sokat tanult, de én most arról nem beszélek. — Egy esztendő múlva azt mondja az ember a középső fiának:

Édes fiam, Csupor, indulj te is világgá, ne maradj hátrább a bátyádnál.

Elment Csupor is világgá. Ő is sokat látott, sokat tanult, de nem tudom, hogy mit tanult, mert nekem nem mesélte el. — Végre a legkisebb fiúra került a sor. Ejnye, hogy is hívják, no... nem jut eszembe... Ördögadta!... hogy is hívják a legkisebb fiút, ki tudja?...

Elégvolt? akkor jó no, nem mondom tovább a mesét.

s, S, sz, Sz.

(es, esz.)

Sándor, Sára, Szilárd,
Salamon, Samu, Simon.

Semmi sem tart örökké.

Szegény ember vízzel főz.

Sok lúd disznót győz.

Szépen dalol este a kis csalogány,

Úgy örül a lelkem vidító dalán.

Elmerengék rajta, úgy elhallgatom,

Csak dalolj madárcám, kedves dalnokom.

Sír az egyik szemem, a másik könnyezik,

Sírjon mind a kettő, mint a záporosó.

S. s, I, Sh, Sh.

Szebb a foltos
a rongyosnál.

Szalmatűz fellobban, hamar is
oda van. Szegény embernek
a szerencséje is szegény. Sok a jó-
ból is megárt. Sok kicsi sokra megy.

Szeptember, október és
november őszi hónapok.

g, G, gy, Gy.

(gé, gyé.)

Gáspár, György, Gergely,
Géza, Gizella, Gábor.

Gazda szeme hizlalja a jószágot.

Gyermekekből lesz az ember.

Győzzön a jobb!

Szürke cica.

Gyere cicám megmosdatlak, gyere ide nó!

Szürke látod a kabátod te kis tejnyaló!

Szürke látom a kabátom, hagyd azt kis leány.

Szabó nem tud ilyet szabni, azért tiszta ám!

*Gyere Gyuri gyűjtsünk
gyertyát győri gyufaszállal.*

L. l, L, ly, Ly

Lusta ember

kétszer jár.

Lassanként a sok is elfogy.
 Lyukas ruhának tű az orvos-
 sága. Lóra termett a magyar.
 Legjobb ital a víz.

Lekaszálták már a rétet,
 S nem hagytak rajt' virágot.

I, L, ly, Ly.

(el, ely.)

Lajos, László, Lidia,

Lenke, Laura, Lőrinc.

Lúdtól tanul a liba.

Lassan járj, tovább érsz.

Lassú víz partot mos.

Lepke, lepke szállj le,

Szállj le a kezemre!

Cukrom is van, mézem is van,

Válogathatsz benne.

*Lyukas mogyoró senkinek sem
kell. Legjobb szakács az éhség.*

G. g, G, gy, Gy.

Gyakorlat te-

szi a mestert.

Gonosz eredetnek gonosz a vége.

Gyere Gyuri gyűjtsunk gyertyát!

Gyi te fakó, gyi te szürke,

Gyi két lovam fussatok!

Sohasem hallottam szebben szóló

szép sípszót, mint a szászsebesi

szépen szóló szép sípszó.

Gábor, Laci és a Sajó.

Gábor és Laci hazajöttek az iskolából. Szépen köszöntek édes anyjuknak és letették a táskájukat. Egy-egy darab vajas kenyeret kaptak a fiuk. Egy kis darabot kértek még a Sajónak is. Ezzel kimentek az udvarra játszani.

Sajó azonnal ott termett mellettök, csóválta a farkát, de addig nem adták oda neki a kenyeret, míg nem szolgált.

— Gyere Laci, fogjuk be a Sajót a kis szekérbe.

— Siessünk hát! — mondá Laci. Sajó vigan húzta a kis szekeret. Lesétáltak ezután a tó partjára. Sajó is velük ment.

Laci leült a tó partjára s elkezdett lubickolni lábával a vízben. Gábor figyelmeztette Lacit: ne lubickolj, elpiszkolod a ruhádat! Laci nem fogadott szót. Egyszer csak potty! fővel a vízbe esett.

Gábor elsikoltotta magát. Sajó nem volt rest, Laci után beugrott a vízbe, megragadta fogával a Laci ruháját és kiuszott vele a partra.

Gábor sikoltására az apjuk is odafutott, de már a Sajó megmentette Lacit a haláltól.

Sokat ér egy hűséges kutya.

a, A, á, Á.

Ágnes, András, Áron,
Antal, Ábel, Anna, Ákos.

Altató dal.

*Aranykertben aranyfa,
Aranybölcső alatta.
Aranymókus szundikál,
Aranycsengő muzsikál:
Cini-cini kis baba,
Édes anya csillaga!
Álmodj szépet, álmodj jót:
Aranydiót, mogyorót.
Aranycsengő altatja,
Két gerlice ringatja.*

A a, A, á, A

A türelem

rózsát terem.

Aki másnak vermet ás, maga
esik bele. Addig jár a korsó a
kútra, míg el nem törik.

A munka nem szégyen.

Atyafi, atyafi, hej atyafi!

A subám, a szűröm hej adja ki!

m, M. (em.)

Mihály, Mózes, Mária,
Márton, Magdolna, Miklós.

Mikor szép?

Akkor szép az erdő, mikor zöld,
Mikor a vadgalamb benne költ.
Akkor szép a kis lány, mikor jó,
Mikor úgy fog rajta a szép szó.

Akkor szép a mező, mikor zöld,
Mikor a fürjecske benne költ.
Akkor szép a kis lány, mikor víg,
Mikor mint a galamb, oly szelid.

M. m, M.

Mérből is

megárt a sok.

Március, április és május
tavaszi hónapok.

Munka után édes a nyugalom.

Magát himéli, aki mást himél.

Mikor mentem Csongrád felé,
Megnyílt az ég három felé.
Mosolyogtak a csillagok,
Mert tudták, hogy árva vagyok.

n, N, ny, Ny.

(en, ny.)

Nándor, Napoleon, Nina,

Nelli, Nóra, Noémi.

Nem fogja a rozsdá az aranyat.

Nem mind arany, ami fénylik.

Ne szólj szám, nem fáj fejem.

Nyuszi, nyuszi, nyúlacskám,

Ne fuss tőlem, nincs puskám.

Nyúlpecsenye kék pajtás?

Orrod attól fokhagymás!

Mit sütsz kis szűcs?

Sós-húst sütsz kis szűcs?

N. *n, N, Ny.*

Nincsen rórsa

törvis nélkül.

*Néma gyermeknek
anyja sem érti szavát.*

*Nyúl szaladj, fuss hamar!
A vadász nem jöt akar.*

*Nincsen annyi tenger csillag az égen.
Mint ahányszor eszembe jutsz te nékem.*

Az arató leányok.

Nyár volt, meleg volt. Megszomjazott a vándor, de nem látott vizet sehol.

Egyszer egy búzaföldhöz ért. Arattak a leányok. Megszólít a vándor egy arató leányt:

— Édes hugom, adj egy kis vizet!

— Nem adok bíz én. Messze van a kút, nem szaladhatok vízért minden pillanatban.

A vándor nem szólt semmit, szépen tovább ment. Nem messze egy másik búzaföldön ismét arató leányokat látott. Megszólítja egyiket a vándor:

— Édes hugom, adj egy ital vizet!

— Szívesen adok, — felelte a jó leány, — de előbb hozok a kútról friss vizet, mert a kór-sómban már megmelegedett.

Szaladt a leány a kútra, hamar vissza is fordúlt a friss vízzel. A vándor jót ivott. Megköszönte szépen és ment tovább az útjára.

A jó leány búzaföldjén annyi lett az áldás, hogy alig győzték learatni. És olyan súlyos volt minden kéve, hogy alig tudták fölemelni. És abban a házban, ahol a jó leány lakott, volt mit aprítani a tejbe.

Áldás kíséri a jó cselekedetet.

i, l, j, J. (jé.)

István, János, Judit,

Ilona, Jenő, József.

Igaz ember igazat szól.

*Jár a baba jár,
Mint egy kis madár,
Édes anya karosszéke
Nem messze van már.*

*Jár a baba jár,
Mint egy kis madár,
A kert alatt holnapután
Lepkét is fog már.*

Jobb egy lúdnyak tíz tyúknyaknál.

I. J. i, j, I.

Jó az Isten,

jött ad nekem.

Június, július és augusztus
nyári hónapok.

Imádkozzál és dolgozzál!
Jótét helyébe jöt várj!

Jaj Istenem, jaj Istenem de félek,
tegnap este baja történt az égnek,
Akit illet, ná vigyázni nem tudott
és az égről egy szép csillag lehullott

h, H. (há.)

Hermin, Henrik, Helén,
Huba, Hedvig, Hubert.

Ha kalács nincs, kenyér is jó.

Hamar munka ritkán jó.

Hallgatni arany.

Hála legyen az Istennek,

Hogy nincs szarva az egérnek,

Mert ha neki szarva volna,

Minden boglyát széjjeltúrna.

Házi emlős állat a tehén.

Hát még melyek a házi emlős állatok?

H. h, H.

Hamar el-

műlik az élet.

Hajszálnak is van árnyéka.
Ha nem csordúl, cseppen.

Hiába fürdik a csóka,
Nem lesz fehér galamb soha.

Házi szárnyas állat a tyúk.

Hát még melyek a házi szárnyas állatok?

k, K. (ká.)

Károly, Kálmán, Kata,
Kázmér, Kelemen, Kund.

A kis huszár.

Kis katona vagyok én,
Huszár a nevem.
Mit nevettek rajta?
Én büszkén viselem.
Van kis kardom, aranyos,
Kis dolmányom zsinóros
S bátor a szívem.
Kis katona vagyok én,
Huszár a nevem.

K. k, K.

Ki korán kel,

aranyat lel.

Kölcsön kenyér vissza jár.

Ki mint vet, úgy arat.

Kerekos kereköt kerekén kerekíti
kerekre. Új kökiüt körül íreg, forog
törpe, tarka, karta farku török tyúk.

Csillaghullás.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény özvegy ember s ennek egy áldott, jó kis lánya. Egyszer csak meghalt a szegény özvegy ember. Az árva kis lánynak nem maradt senkije, semmije. Azt sem tudta, hova hajtsa le a fejét. Kezébe vette hát az utolsó darab kenyerét s megindult a másik falú felé.

Amint a határban mendegél, szembe jön vele egy koldus, aki kéri, hogy Istenért, Isten nevében adjon neki egy kis kenyeret. A kis lány odaadta neki az egész darab kenyeret. A koldus megköszönte szépen. Adjon Isten neki érte ezer annyt.

Megyen tovább a kis lány. Hát szembe jön vele egy gyermek s azt mondja neki: Úgy fázik a fejem; add ide a kendődöt, hadd kössem be! A kis lány odaadta neki a kendőjét.

Amint tovább megy, megint jön egy gyermek. Ezt is majd megvette az Isten hidege. A kis lány odaadta neki a felső gúnyáját.

Mikor már így semmije sem volt többé, hát egyszer csak hull a csillag az égről! Amint egy-egy leesik, mind ezüst tallérrá válik. Az árva kis lány csak úgy szedte a tallérokat s annyit összeszedett belőlük, hogy egész életében volt neki mit aprítani a tejbe.

t, T, ty, Ty.

(té, tyé.)

Tamás, Teréz, Tibor,
Tini, Tóni, Tuhutum.

Óra, óra, fali óra,
Hallod-e, hogy ínt a jóra?
Azt hirdeti minden reggel,
Ki jókor kel, aranyat lel.
Tik-tak, tik-tak aranyat lel.

Azt hirdeti: siessetek,
Egy percig se henyéljeteK,
Mert az idő hamar eljár,
Gyorsabb, mint a szárnyas madár.
Tik-tak, tik-tak, mint a madár.

T. *t, Ty, Ty.*

Többet észrel,

mint erővel.

*Több a baj, mint a vaj.
Tyúk is védi a maga csirkéit.*

Több szem többet lát.

*Tiszteld apádat és anyádat,
hogy sokáig élj és jó dolgod
legyen a földön!*

f, F. (ef.)

Ferenc, Farkas, Flóra,
Frigyes, Fábián, Fülöp.

Fekete földben terem a jó búza.

Fából nem lesz vaskarika.

Fecske madár korán felkel,
Imádkozik minden reggel.
Fiai is megtanúlják,
Az éneket együtt fújják.
Hálás szívvel csicseregnek,
Jóságáért az Istennek.

Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el az én levelecském.

F. *f, F.*

*Fején talál-
ta a szegyet.*

*Fillérből lesz a korona.
Fekete tehénnek is fehér a teje.
Farkast emlegetnek s a kert alatt jár.
Fogához veri a pénzt.
Fűzfa hegedűhöz nádvonó illik.
Fenn az ernyő, nincsen kas.*

p, P. (pé.)

Péter, Pál, Piroska,
Panni, Paula, Pongrác.

Palika.

*Hova, hova Palikám
Azon a szép paripán?
Elmegyek a csatába,
Édes hazám javára.*

*Kicsi vagy még Palika,
Levet az a paripa.
Ha levet is, nem bánom,
Gyere te is barátom.*

P. *p. P.*

Patkószege

is pénzt ér.

Pali tanul és Pál veszi hasznát.

Pázsitos udvaron

szegénység lakik.

Pénzzel járják a búcsut.

Ismerek egy madarat, nem lakik a lomb alatt,
Sűrű vetés a tanyája, minden reggel azt kiáltja:
Pitypalatty! Pitypalatty!

A méh és a galamb.

A méhecske mézért repült a rétre. Tavasz-
idő volt. Sok virág nyílt mindenfelé. Keresni
sem kellett a mézet. Talált bőven a virágokban.
Csakhamar megrakódott s hazafelé indult.

Útközben megszomjazott a kis méh. Meg-
látta a patakot. Leszállott a partra, hogy igyék.
Fúvó szellő belesodorta a vízbe. Szegény kis
méh nem tudott úszni, majdnem odaveszett.

Észrevette egy galamb a fuldokló méhecs-
két. Megsajnálta s falevelet dobott a vízbe. Fel-
kapaszkodott rá a méhecske s nagy nehezen
kiszabadult a patakból.

Történt egyszer nemsokára, hogy a galamb
került bajba. Meg akarta lőni egy vadász. Célba
is vette. Észreveszi a méh. Gyorsan megszúrja
a vadász arcát. Odakap a vadász. Pukk! a puska
félre pukkan és a galamb elrepül.

„A nyomorultakat veszni ne hagyjátok:
A másokkal tett jó visszaszáll reátok.“

b, B. (bé.)

Benedek, Béla, Berta,
Boriska, Bandi, Balázs.

A kis vitéz.

Bár csak piciny legény vagyok,
Puskát, kardot nem foghatok,
Mégis nagy a vitézségem,
Ismerik jól künn a réten.

Paripámra ha pattanok,
A mezőre kinyargalok,
Füzfakardom a kezemben,
A szél sem ér utól engem.

Burján, kóró, jaj most nektek!
Tudom, hogy megemlegettek!
Ilyen vitéz még nem járt itt,
Leaprítlak mind egy lábíg!

B. *b. B.*

Botból nem

lesz borotva.

Bízzál Istenben, nem hagy el.
 Borúra derű. Egyszer volt Budán
 kutyavásár. Bimbóból lesz
 a piros rózsza.

Bujj, bujj zöld ág, zöld levelestül,
 Nyitva van az aranykapú,
 Bujjatok át rajta!

r, R. (er.)

Rudolf, Rebeka, Róza,
Róbert, Rákhel, Rezső.

Rend a lelke mindennek.
Rostával hordja a vizet.
Ritka, mint a fehér holló.

Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs,
Ritka kis lány takaros;
Lám az enyém, lám az enyém takaros,
Lcike-picike, aranyos.

*Rózsabokorban jöttem a világra,
Nem dajkált az édes anyám hiába.*

R. *r, R.*

Ritkán szól,

de okosan.

Répa, retek, mogyoró, ritkán rikkant
korán reggel a rigó.

Rest kétszer fárad.

Rosz pénz nem vész el.

Recece nem vagyok én kapitány,
Recece nem járok én paripán.

d, D. (dé.)

Dániel, Dénes, Dávid,
Dezső, Dóra, Demeter.

*Dülő falhoz ne támaszkodj.
Dologkerülő nem sok kalácsot
eszik. Dolgozni nem szégyen.*

*Bekecs alatt Nyárád tere,
Ott egy kunyhó zsúppal fedve,
De belseje aranybánya,
Arany benne egy kis lányka.
Csuhajja!*

De szeretnék a királlyal beszélni,
Tőle bátyám szabadságát kikérni.

D. *d, D.*

Dobbal nem

szósz verebet.

December, január és február téli hónapok.

Decemberben van karácsony.

Karácsonykor született Jézus.

Mennyből az angyal eljött hozzátok

Pásztorok,

Hogy Betlehembe sietve menve

Lássátok.

Írott nagybetük.

A, Á, B, C, Cs, D, E,
É, F, G, Gy, H, I, J,
K, L, Ly, M, N, Ny,
Ó, Ö, P, R, S, Sz, T,
Ty, Ú, Ű, V, Z, Zs.

Nyomtatott nagybetük.

A, Á, B, C, Cs, D, E, É, F,
 G, Gy, H, I, J, K, L, Ly, M,
 N, Ny, Ó, Ö, P, R, S, Sz,
 T, Ty, Ú, Ű, V, Z, Zs.

A betűk nevei.

a, á, b^é, c^é, cs^é, d, e, é, ef, g^é, gy^é, h^á, i, í,
j^é, k^á, el, ely, em, en, eny, o, ó, ö, ő, p^é, er,
es, esz, té, ty^é, u, ú, ü, ű, v^é, z^é, zs^é.

Idegen betűk.

x, X, = ksz, y, Y = i, q, Q = kv.

Xerxes = Kszerkszes. Fáy = Fáí.

Quarnero = Kvárnero.

Számjegyek.

Irott:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Nyomtatott:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Római:

I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X

Magánhangzók:

Rövidek: a, e, i, o, u, ö, ü.

Hosszúak: á, é, í, ó, ú, ő, ű.

Mássalhangzók:

Egyszerűek: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m,
n, p, r, s, t, v, z.

Összetettek: cz, cs, gy, ly, ny,
sz, ty, zs.

Írásjelek:

, = vessző; ; = pontosvessző;

: = kettőspont; . = pont;

! = felkiáltó jel; ? = kérdő jel.

OLVASMÁNYOK.

1. A GYERMEKEKHEZ.

*Kis fiuk és kis leányok :
Itt van a könyv, olvassátok !
Galamb-tollal nektek irtam,
A szívem is beleirtam.
A közepén, elül, végül
Olvassátok hiba nélkül.*

2. A Tavasz.

Legszebb évszak: a tavasz. Ilyenkor a hó és jég olvadoz. A nap is melegebben süt. A fák rügyeznek. A virágok nyílnak, A madarak énekelnek. Az erdő zöldellik, A kertben és a mezőn dolgoznak. A nyáj a legelőre megy. A gyermekek is játszanak a szakadban. Örvendhetünk a szép tavasznak.

3. Melyek az ünnepnapok ?

Ünnepnapok a következők: vasárnap, karácsony, újév, nagypéntek, húsvét, áldozócsü-törtök, pünköst. Legfontosabb római katolikus ünnepnap ezenkívül az Úr-napja.

4. A KIS TANULÓ.

Kicsiny voltam, most nagy vagyok;
Iskolába járogatok.
Anyám ölén nem ülök már,
Elrepülök, mint a madár.
Ha csöngetnek, ugrom, megyek,
Könyvem veszem, sapkát teszek.
Tanítómra hallgatok én,
Megtanulom minden leckém.
Tudom is ám, hogy engemet
Jó tanítóm azért szeret.

5. Az iskolában.

Az iskolában másként van, mint otthon. A padokban egymás mellett ülünk. A könyvet és a táblát az asztalra helyezzük. Amikor a tanító bácsi belép, felállunk. Aztán kezünket összehajtogatjuk és imádkozunk. Kezdődik a tanítás. Olvasunk, írunk és számolunk. Olykor egy-egy mesét mond nekünk a tanító bácsi. Képeket is mutat. Némelykor énekelünk is. A tanítás alatt figyelünk. A tanítás végétével imádkozunk és haza megyünk.

6. Mi van az iskolában?

Az iskolában van: pad, asztal, szék, fogas, szekrény, fekete tábla, kréta, szivacs, kép, órarend, olvasó tábla, számoló-gép, könyv, írka, író-toll, tinta, tintatartó, dobogó, óra, kályha, ablak, ajtó, padló, mennyezet.

7. Mi van a szobában?

A szobában van: asztal, szék, szekrény, kályha, óra, ágy, kép, tükör, virág, lámpa, fogas, mosdó.

8. A MI HÁZUNK.

*Az a mi kedves kis házunk
 A legszebb ház a világon.
 Faluvégen, pázsitszélen,
 Talpig mosolygón, fehérén,
 Az a mi kedves kis házunk!
 A padlásán télbe, fagyba
 Úgy terem a piros alma!
 S mennyi az álló szőlője,
 Vigan csörrenő diója!
 Édes anyánk kék kötője
 Annak a megmondhatója.*

9. A család.

Nekem apám és anyám is van. Ők az én szüleim. Én az ők gyermekük vagyok. Bátyám és hugom is van. Ők az én testvéreim. A szülők és a gyermekek együtt alkotják a családot. A család feje: az apa.

Szüleim szeretnek engem. Ők gondoskodnak rólam. Enni és inni adnak nekem. A ruhát és a cipőt ők veszik. Ők küldenek engem iskolába is. Mindig a jóra intenek. Ügyelnek, hogy baj ne történjék velem. Ha beteg vagyok, orvost hívatnak. Szeretem én is őket s engedelmeskedem nekik.

10. Kik a család tagjai?

A család tagjai: a szülők: apa és anya; a testvérek: fiú- és leány-testvér; a nagyszülők: nagyapa és nagyanya.

11. MIKULÁS.

*Csörgő láncom hátul táncol,
 Én vagyok a Mikulás.
 Szép ajándék, cukor, játék
 Van batyumban egy rakás.
 Ha jók lesztek, itt van, nesztek
 Kerek alma, szép, piros,
 Kesely lábu ló és bábu;
 Virgács annak, aki rossz.*

12. Karácsonyfa.

Ragyog a szép karácsonyfa; az égből egy angyal hozta; telerakta minden jóval: arany-, dió-, mogyoróval.

Baba, galamb, fehér bárány, füge, alma csüng az ágán. Ruha, cipő, kis kötő is, ni! még háló-fejkötő is!

Rózi csak azt vizsgálgatja: Vajjon virgács nincs-e rajta? A jó angyal elfeledte. — Sebaj, hozott mást helyette.

Csillog a szép karácsonyfa; nézegetik jobbra-balra, Kerül-fordul a sok vendég, — csak karácsony lenne mindég!

13. Közmondások.

Ki a földön ül, nem nagyot esik.

*

A hol ló nincs, számár is elkel.

*

Puskapornak egy szikra is elég.

*

Ki szelet vet, vihart arat.

*

Egy süveg alatt nem fér el két fő.

14. LAPDÁZÓ-MONDÓKA.

<i>Egy előre,</i>	<i>És még egyre.</i>
<i>Két kettőre,</i>	<i>Ez elejtő,</i>
<i>Három hatra,</i>	<i>Ez elkapó,</i>
<i>Hat kilencre,</i>	<i>Ez jó hátba</i>
<i>Üsd ki tizre,</i>	<i>Puffogató,</i>
<i>Tizenegyre</i>	<i>Teljes tizenkettő.</i>

15. A csodás kalap.

Egy kellemetlen esős délután így tréfált a nagyapó kis unokaival:

Nekem egy olyan kalapom van, amiben mindenféle állatot meg lehet látni, amit csak kíván az ember.

— Elevenen? — kérdezték a gyerekek.

— Elevenen, — felelte a nagyapó. Csak azt kötöm ki, hogy aki egyszer belenézett a kalapomba, az rögtön fogja be a száját és öt percig egy szót se szóljon. No, Péter, mit akarsz látni?

— Majmot.

— Hát te, Ödön?

— Kis csacsit.

— Hát te, Pali?

— Báránykát.

— Hát te, Juliskám?

— Libuskát.

— Hát te, Boriskám?

— Kis csibét.

— Hát te, Ilus?

— Mérges pulykát.

A kalap egy szögletben volt. A gyerekek egyenként belenéztek és elnevették magokat.

Nagyapó ugyanis már jó előre egy tükröt illesztett bele a kalapjába.

Mit láttak a gyerekek a tükörben?

16. A drótos tót.

Gazdasszony,
Nyiss ajtót!
„Ki van ott?”
Drótos tót!

Gazdasszony,
Hej nekem
Nem volt még
Ebédem!

„Mit akarsz?”
Foltozni;
Fazekat
Drótozni.

Gazdasszony
Kis lánya
A tótot
Megszánja:

„Nincs törött,
Drótos tót!
Zörgess csak
Más ajtót!”

„Anyá, ha
Nincs törött,
Majd egyet
Eltörök.”

Nyitják már
Az ajtót,
Lesz ebéd,
Drótos tót.

17. Találós kérdések.

1. Mikor lehet a vizet rostában vinni?

*

2. Ha felhajítják fehér, ha leesik sárga.
Mi az?

*

3. Nyáron hideg, télen meleg. Mi az?

*

Éjjel-nappal mindig jár.
Mégis csak egy helyen áll. Mi az?

*

5. A világot átéri, mégis a tyúk átlépi.
Mi az?

18. Peti úrfi paripája:

Peti úrfi paripája,
 Annak bizony nincsen párja.
 Hogyha egyszer rája kaphat,
 Mint a villám vágtat, ugrat.

Vágtat, ugrat a paripa.
 Nincsen abba semmi hiba.
 Igaz, régi magyar fajta,
 Peti mégis jobban hajtja.

„Rajta, szellő... jobban, jobban!”
 De a szellő nagyot toppan.
 A gazdáját sárba vágja,
 Oda van az uj nadrágja.

„No várj Szellő! Nem lesz abrak;
 De már azért agyoncsaplak!”
 „Peti, neked elég mára;
 Ülj te csak nádparipára!”

19. Mire van szüksége a tanulónak.

A tanulónak szüksége van: könyvre, irkára,
 ironra, papirosra, tintára, író tollra, táblára, vo-
 nalzóra, tintatartóra, táskára.

20. Milyen a jó gyermek.

A jó gyermek hallgat apjának és anyjának
 a tanácsaira. Mindig engedelmeskedik. Szülőit
 nem szomorítja. Az iskolában is figyelmes és
 szorgalmas. Tanítója vele meg van elégedve.
 Ügyel magára és ruhájára. Arca és keze tiszta,
 haja rendes. Mindenki szereti őt.

21. Kis fiú a mezőn.

Te kicsi méh, mit csinálsz
azon a virágon?

— Mézet gyűjtök kis fiam,
mig lehet a nyáron.

Te kis hangya, mit csinálsz
azon a fűszálon?

— Enni hordok, kis fiam,
mig lehet a nyáron.

Te kis egér mit csinálsz
ezen a határon?

— Magot gyűjtök, kis fiaim,
mig lehet a nyáron.

Te kis cinke, mit csinálsz
azon a faágon?

— Bogarászok, kis fiam,
mig lehet a nyáron.

22. Mit vásárolhatunk a boltban?

A boltban vásárolhatunk: gyufát, gyertyát, kávét, cukrot, sót, lisztet, rizst, vásznat, szövettet, ruhát, fehérneműt, tányért, szappant. Hát még mit vásárolhatunk?

23. Mit árulnak a piacon?

A piacon árulnak: tojást, veteményt, gyümölcsöt, gabonát, tűzifát, deszkát, húst, zsírt, vaját. Hát még miket árulnak a piacon?

24. Miért rövid a nyúl farka?

(Népmese.)

Egyszer volt, hol nem volt, volt a világon egy nyúl, annak meg egy fia. A két nyúl egy házikóban lakott egy erdő közepén.

Az öreg nyúl mindennap elment az erdőre ennivalóért. A kis nyúl meg otthon maradt házőrzőnek. Amikor az öreg elment hazulról, mindig megparancsolta a fiának, hogy az ajtót senkinek ki ne nyissa, amíg ő haza nem jön.

Egyszer, amikor az öreg nyúl távol volt, odalopózkodott a farkas a nyúl házához. Úgy tette magát, mintha ő volna az öreg nyúl.

— Eressz be, kedves kis fiam, — szolt be az ajtó hasadékan, — nagyon esik az eső!

A kis nyúl azt hitte, hogy édes anyja jött haza. Hirtelen kinyitotta az ajtót. Mennyire megrémült, amikor a vén ordast meglátta. Erre neki ugrott az ablaknak, s egy szökéssel kint tért. A farkas utána, de már csak a farkát kaphatta meg a kis nyúlnak. Az a körmei között is maradt.

Ezért olyan rövid a kis nyúl farka.

25. A hét napjai.

Hétfő: hetébe,

Kedd: kedvébe,

Szerda: szeribe,

Csütörtök: csúribe.

Péntek: pitvarába,

Szombat: szobájába,

Vasárnap: kétszer az istenházába!

26. **A három fiú.**

(Népmese.)

Egy szegény embernek volt három fia. Mikor megnőttek, elküldte őket világgá, hogy tanuljanak valami mesterséget. A fiúk elmentek. Egyikből borbély lett. A másikkól kovács, a harmadikból katona.

Mikor már nagyon sokáig voltak oda, visszatértek újra az atyjukhoz. „No szólt nekik az apjuk — álljatok elő! Mit tanultatok?”

A fiúk elkezdtek hetvenkedni. Mindegyik nagy szájjal dicsekedett. A legidősebb ezt beszélte: „Egyszer harmadmagammal jártam a mezőn. Hirtelen felszökik előttünk a bokorból egy nyúl. Én fogadásból utána szaladtam és futtában megborotvtam.”

„Sokra vitted, fiam!” — felelt az atyjuk. „Hát le középső fiam mit tanultál?”

A kovács ezt mondta: „Amint egy este a műhely előtt ültem, arra vágatott egy uraság négyes hintóban. Sietős volt az útja nagyon. Pedig a patkó csak úgy kocogott a lovak lábán. Akár meg se álljon! — mondtam az uraságnak, — s csak úgy sebes futtában le is szedtem a lovakról a patkót s fel is vertem rájuk.”

„Ez is valami, fiam! No állj elő most te legkisebbik!”

A katona ezt mondta: „Apám! Egyszer kimentem sétálni a mezőre. Hirtelen megeredt a zápor. Úgy szakadt, mintha vödörrel öntöttek volna. De én kirántottam a kardomat s olyan gyorsan forgattam a fejem fölött, hogy egy csepp nem sok, de annyi sem esett rám.”

„No fiaim, úgy látom — szólt az apjuk — sokat tudtok. De egyet még sem tanultatok meg: *az igazmondást*. Takarodjatok a szemem elől s addig vissza se kerüljeteK, míg ezt is meg nem tanuljátok!”

27. Az éjjeli őr kiáltása.

Hallja minden háznak ura!
Kilencet ütött az óra.
A tüzre jól vigyázzatok,
Hogy semmi kárt ne valljatok,
Mentsen tőle az égnek ura!
Kilencet ütött az óra.

Tizet ütött már az óra,
Isten segíts minden jóra!
Ember készülj nyugalomra;
Mert nincs írva homlokodra:
Míre virradsz fel holnapra.
Tizet ütött már az óra.

Tizenegyet vert az óra,
Cseléd is menjen álmra,
Hogy holnapi munkájának
Ébredjen rendes órára.
Készen álljon kakasszóra.
Tizenegyet vert az óra.

Négy az óra, felkeljeteK!
Kakasszóra ébredjeteK!
Mindjárt Istent dicsérjeteK!
Imádsággal megkérjeteK!
Az Úr nevét tiszteljeteK!
Négy az óra, felkeljeteK!

28. **H** madár.

A gyerekek választanak maguk közül egy madarászt és egy madarat.

A madarász kört húz a földön. Az a ka-
litta. Beleállítja a madarat.

Most odajönnek a játszó, s így beszélnek:

— Jó napot, madarász! Van-e szép ma-
darad?

— Jó napot! De van ám! Most fogtam
az erdőn. Tessék megvenni.

— De tud-e fütyülni a madara! (A ma-
dár fütyül.)

— Hallhatják, hogy tud.

— Szelid-e?

— Olyan szelid az, mint a bárány. Gyere
csak ki madaram. Ül a vállamra.

A madár repülő mozdulatokkal futásnak
indul.

— Elszökött a madár!

Mind utána rohannak, aztán elfogják. Ek-
kor más lesz a madár és más a madarász.

29. **Tudok kötni . . .**

Tudok kötni, fonni, varrni,

Sütni és levest kavarni,

Takarítani szépen, frissen.

S ha megsegít a jó Isten,

Jó gazdasszony leszek ám,

Épen mint édes anyám!

30. **Mi van az ebédlő asztalon.**

Az ebédlő asztalon van: abrosz, asztal-
kendő, kanál, kés, villa, tányér, tál, csésze, po-
hár, vizes kancsó és sótartó.

31. Hegedűszóban szép mese.

Ha azt várod, hogy a szádba
 Sült galamb repül:
 A fogadra még egy árva
 Veréb sem kerül.

*

Szánt a szorgalom,
 Vet is, arat is;
 A gyümölcséből
 Jut is, marad is.

*

Kardból lánc: az rabság,
 Láncból kard: szabadság!

*

Jobb falócán üldögezni
 Egészségesen,
 Mint feküdni arany ágyon
 Sápadt betegen.

*

Sötét éjnél szebb a piros hajnal,
 Ezer csillag sem ér föl egy nappal.

32. A jó Isten.

Mindazt, amink van és amit látunk, a jó Isten teremtette. Ő teremtette az eget és a földet, a napot, holdat és a csillagokat, embert és állatot, ásványokat, növényeket, hegyeket és vizeket s mindazt, ami a földön van. Ember ezt megtenni nem tudta volna. De az Isten hatalmas, ő mindent megtehet. Ő a világ teremője.

33. A kis madár dala.

Mit dalolsz, te kis madár
Leveletlen ágon?

— A jó Istent dicsérem,
Mindörökké áldom.

Oh taníts meg engem is,
Erdő madárkája!

— Kérd meg csak a szivedet,
Megtanít az rája!

34. A kis kanász.

Volt egyszer egy fiú. Annak az volt a dolga, hogy a disznókat őrizze a mezőn. Amint egyszer a csürhével hazafelé ballagott, az jutott eszébe, hogy megtréfálja a falut. Elkezd hát torka szakadtából kiabálni.

— Emberek, segítség! Jön a farkas, itt a farkas!

A falubeli emberek vasvillát, fejszét fogtak s futottak a fiú segítségére. Azonban a farkasnak hire-hamva sem volt, s a kis kanász nagyot kacagott. Az emberek bosszankodtak, hogy a fiú rászedte őket. Jól leszidták, s visszafordultak.

Másnap aztán egy ordas farkas igazán üzőbe vette a fiút. Most már bezzeg lett volna szüksége segítségre. El is kezdett újra kiabálni ahogy csak kifért a torkán, de senki sem hederített rá. Mindenki azt hitte, hogy megint hazudik. A farkas utól is érte és széttépte a kis kanászt.

Aki hazudik, elveszti becsületét.

35. Hegedűszóban szép mese.

Megnézem az embert,
Mikor beszél velem :
Ki szemembe nem néz,
Nem az én emberem.

*

Ki egész nap fáradozik,
Annak édes csak az álma ;
Annak még a kemény kő is
Puha párna.

*

Könnyebb az ígéret,
Mint a megtartása ;
Ki nehezen ígér,
Bizhatsz a szavába'.

*

Nem teher a szegénység,
Csak legyen : egészség.
Arcod piros rózsája :
Öröm nyíló virága.
Többet ér a kacagó dal
Zengése,
Mint az arany, mint az ezüst
Csengése.

36. Tréfás kérdések.

1. Hány betű van az Ábc-ben?
2. Mikor jó a kicsi alma?
3. Miért varrják a kabátra a gallért?
4. Miért állítják a kályhát a szobába?
5. Tíz veréb van a fán ; lelövünk közülök
hármát, hány veréb marad a fán?
6. Hányat lépik a veréb egy perc alatt?

37. Siess az iskolába.

Jókor felkelj, öltözz, mosdjal,
 Az Istenhez fohászkodjál;
 Megmosd a szád, szemed, füled,
 Frissebb lesz így egész tested.
 Rövidre nyírasd hajadat,
 Be ne lepje homlokodat.
 Nagyra ne neveld körmödet,
 Ne hagyogasd el kendődet!
 Tisztítsd meg portól ruhádat,
 Fényesítsd meg a csizmádat.
 Menj az utcán folyvást szépen,
 Rendet tartván mindenképpen,
 Ne töltsd az időt hiába,
 De siess az iskolába!

38. Az óra.

Az időt az óra mutatja. Ez jelzi, hogy mikor kell iskolába menni. Van számlapja is. Azon látható a tizenkét szám. A két mutató jelzi az órát. A mutatók körben mozognak. Az óra csak úgy jár, ha pontosan felhúzzák. Van falióra, zsebóra és toronyóra. Az órát az órás készíti.

39. Szól a harang.

Szól a harang, a templomba
 Mennek a kis lányok sorba'!
 Egy-egy virág a kezükben
 És imádság a szivükben.

Imádkoznak, énekelnek
 Házában a jó Istennek.
 Szép szeliden ülnek sorba',
 Mintha mind egy angyal volna.

40. Munka és pihenés.

Nappal munkálkodunk, éjjel pihenünk. A jól végzett munka után édes a pihenés. Ha a fáradságokat kipihentük, újra fölkelünk és véggezzük napi munkánkat. Aki szorgalmasan munkálkodik, az boldogul.

41. Egészségi szabályok.

Korán fekj, korán kelj!
 Mosakodj, fésülködj mindennap!
 Reggel és este mosd meg fogaidat és öblítsd ki torkodat!
 Kezed, körmöd mindig tiszta legyen!
 A földre ne köpködj!
 Orrod zsebkendőbe töröld!
 Tiszta ruhában és tiszta cipőben járj!
 Papírt, gyümölcshéjat, ételmaradékot el ne szórj!
 Tiszta, friss levegő éltet!
 Testedet tartsd egyenesen!
 Nagy és olvasható betűket írj!
 Félhomályban ne írj, ne olvass!
 Él mértékletesen!
 Szeszes italt ne igyál!
 Ujjadat szádba ne tedd; körmödet ne rágd!

42. Melyek az emberi test részei?

Az emberi test részei: a fej, a nyak, a törzs, a kar, a láb. Fejünkön van: a szem, a fül, az orr, a száj; törzsünkön: a mell, a has, a hát. Az egész testünket bőr fedi.

43. A kis fiú és a madárka.

Kis fiucska szépen kérlek tégedet:
Ne jöjj közel, ne bántsd kicsiny fészkeket.
Fészkemben, lásd fiacskáim pihennek,
S ha közel jössz, szegénykék megijednek.

Közel menni óhajtott a gyermek bár,
De meghatja kérésével a madár!
Nem megy oda, lárma nélkül vesztég áll...
A madárka fiához vissza száll,
S befedezve szárnyaival édesen,
Ezt csipegi: köszönöm jó gyermekem!

44. Miből lesz a kalácska?

Miből lesz a kalácska?
— Buzácskából.
S a buzácska?
— Úgy kél barázdából.
Eke vasa eltemeti,
Lanyha eső költögeti,
Napsugára feltámasztja,
Lábát kasza elvagdossa,
Ló a szériün megrugdossa,
Két kemény kő összezuzza.
A gazdasszony megdagasztja,
Forró kemencébe dugja,
S ha kiveszi, látod:
Kézzen a kalácsod.

45. Mit eszünk és iszunk?

Eszünk: kenyeret, kiflit, perecet, pogácsát,
levest, húst, főzeléket, szalonnát, tojást, kolbászt,
sonkát, gyümölcsöt. Iszunk: vizet, tejet, kávé.

46. Az állatkinzó.

Egy kegyetlen gyermek
 Minden kis állatot,
 Ha kezére került
 Ütött, vert, kinezott.
 Kivált a madárcát
 Szerette nyaggatni,
 Játékból szegénynek
 Tollát kiszaggatni.
 Jaj te gonosz gyermek,
 Hogyan tehetsz ilyet?
 Meglásd, megver érte
 Egykor jó Istened.
 Isten teremtménye
 Minden kis bogárka.
 S az égben repdeső
 Ártatlan madárka.
 Ne üsd, ne verd őket,
 Ne kinezd gyermekem,
 Hisz' nekik is atyjok
 Jó atyád, az Isten!

47. Névnapi köszöntő.

Kedves édes anyám! (vagy: apám!)
 neved ünnepére
 elkészültem egy szép,
 rövid versecskére.

E kis versecskében^{*}
 azt kívánja szivem,
 hogy téged jó anyám (vagy: apám)
 éltesse az Isten!

Éltesse sokáig^{*}
 sok örömed legyen,
 örömet lelj bennem,
 hálás gyermekedben,
 (s többi gyermekedben.)

48. Mit látunk a kertben?

A kertben látunk: babot, burgonyát, ten-
gerit, (kukoricát), sárgarépát, káposztát, petre-
zselymet, paszulyt, körtét, szilvát, almát, barac-
kot, eseresznyét, virágot.

49. Imádságok.

1. Fölkeléskor.

Isten, ki nyugalmat
Adtál a mult éjen:
Légy a mai nap is
Oltalmam, vezérem!

2. Étél előtt.

Jó Istenünk! ki ételt adsz nekünk,
Kérünk, áldd meg a mi eledelünk;
S akik szerzik a mi kenyerünket:
Áldd meg a mi édes szüleinket!

3. Étél után.

Aki ételt, italt adott,
Annak neve legyen áldott;
Fogadd hálánkat Istenünk,
Hogy volt elég eledelünk!

4. Lefekvéskor.

Álomra fejemet
Nyugodtan eresztem;
Tudom, a jó Isten
Örködik felettem.

5. Tanulás előtt.

Mikor tanuláshoz fogok,
 Jó Istenem, rád gondolok.
 Te vagy Atyám és teremtőm,
 A munkában légy segítőm!

6. Tanulás után.

A tanulást bevégeztem,
 Megsegített a jó Isten.
 Jóságodért édes Atyám,
 Vedd kedvesen buzgó imám!

7. Apámért, anyámért.

Istenem, teremtőm:
 Hallgasd meg imámat:
 Áldd meg minden jóval
 Apámat, anyámat.

*

Segítsd őket, segítsd,
 Hogy fölneveljenek,
 Hogy majd jóságodra
 Én is méltó legyek.

8. Imádság a hazáért.

(Pósa L.)

Édes jó Istenünk,
 Hallgasd meg imánkat:
 Áldd meg a mi kedves
 Gyönyörű hazánkat!
 Áldó két kezedet
 Tartsd mindig rajta!
 Mosolyogj rá szeretettel,
 Ne legyen bús napja!

Tartalomjegyzék.

	I. rész.	Lapszám.
Kis betűk — — — — —		3—74
Nagy betűk — — — — —		75—125

Olvasmányok.

II. rész.

(A csillaggal jelzettek versek.)

1. *A gyermekekhez. Pósa L.	126
2. A Tavasz — — — — —	126
3. Melyek az ünnepnapok?	126
4. *A kis tanuló — — — — —	127
5. Az iskolában — — — — —	127
6. Mi van az iskolában?	127
7. Mi van a szobában?	127
8. *A mi házunk. Szabolcska M.	128
9. A család — — — — —	128
10. Kik a család tagjai?	128
11. *Mikulas. Szász K.	129
12. Karácsonyfa — — — — —	129
13. Közmondások — — — — —	129
14. Lapdázó-mondóka. (Játék.)	130
15. A csodás kalap — — — — —	130
16. *A drótos tót. Pósa L.	131
17. Találos kérdések — — — — —	131
18. *Petl úrfi paripája. Heteyi G.	132
19. Mire van szüksége a tanulóknak?	132
20. Milyen a jó gyermek?	132
21. *Kis fiú a mezőn. Pál F.	133
22. Mit vásárolhatunk a boltban?	133
23. Mit árulnak a piacon?	133
24. Miért rövid a nyúl farka? (Népmese)	134
25. A hét napjai. — — — — —	134
26. A három fiú (Népmese.)	135
27. *Az éjjeli őr kiáltása. — — — — —	136
28. A madár. Gárdonyi J. (Játék.)	137
29. *Tudok kötni. (Gáspár: Csemegék.)	137
30. Mi van az ebédlő asztalon?	137
31. *Hegedűszóban szép mese. Pósa L.	138
32. A jó Isten — — — — —	138
33. *A kis madár dala — — — — —	139
34. A kis kanász. (Népmese.)	139
35. Hegedűszóban szép mese Pósa L.	140
36. Tréfás kérdések — — — — —	140

37. *Sless az iskolába. Sárossy Gy.	141
38. Az óra.	141
39. *Szól a harang. Pósa L.	141
40. Munka és pihenés	142
41. Egészségi szabályok.	142
42. Melyek az emberi test részei?	142
43. *A kis fiu és a madárka. (Gaspár Olvasókönyv.)	143
44. *Miből lesz a kalácska?	143
45. Mit eszünk és iszunk?	143
46. *Az állatkinzó. (Gaspár Olvasókönyv.)	144
47. *Nevnapki köszöntő.	144
48. Mit látunk a kertben?	145
49. Imádságok:	
1. Fölkeléskor.	145
2. Étél előtt.	145
3. Étél után.	145
4. Lefekvéskor.	145
5. Tanulás előtt.	146
6. Tanulás után.	146
7. Apámért, anyámért. (Pósa L.)	146
8. Imádság a hazáért. (Pósa L.)	146

19780

